

Delgivingar 2022

39

2022KS24

Till
Infrastrukturminister Tomas Eneroth

Datum
2022-01-14

Inbjudan till samtal och överläggning om järnvägsförbindelsen mellan Göteborg och Borås

Härryda kommun är en kommun som vågar och vill bidra till hållbar samhällsutveckling i så väl kommunen som i regionen och nationellt. Kommunen har ett strategiskt läge, strax utanför Göteborg, med Landvetter flygplats mitt i kommunen. Stråket mellan Göteborg och Borås, som går genom kommunen, är en viktig och högtrafikerad länk som binds ihop med västra Sveriges internationella flygplats och skapar förutsättningar för företag, besöksnäring och transporter.

En ny järnvägsförbindelse mellan Göteborg och Borås är en viktig fråga för både kommunens och regionens tillväxt och fortsatta utveckling. Härryda kommun har aktivt, engagerat och länge arbetat för att få igång bygget av en ny järnväg i stråket. Vi hade ett handslag med Sverigeförhandlingen och vi har ett av Sveriges hetaste samhällsutvecklingsprojekt som också pekats ut av samordnaren för utökad bostadsbyggande i slutrapporten till regeringen.

Vi vill bidra till att det så snart som möjligt blir byggstart för den nya järnvägen på sträckan. För närvarande är situationen i ett låst läge där ansvariga myndigheter, som vägrar förhandla, och Härryda kommun har olika syn på utformning av en kort del av hela sträckan och om vem som ska stå för kostnaderna för Trafikverkets behov av detaljplaner för ny järnväg.

Jag vill gärna få möjlighet att presentera vår syn på hur frågan ska kunna komma vidare i en fortsatt konstruktiv process. Jag bjuder därför in dig, som ansvarigt statsråd i regeringen, till ett samtal och överläggning om den planerade järnvägsförbindelsen mellan Göteborg och Borås. Du är varmt välkommen att besöka oss på plats i Härryda kommun vid en tidpunkt som fungerar bra för dig. Naturligtvis är andra myndighetspersoner som kan bidra till framdrift i ärendet välkomna att delta. Jag ser fram emot att träffas i den här viktiga frågan senast under februari månad.

Med bästa hälsningar

Per Vorberg (M)
Kommunstyrelsens ordförande
per.vorberg@harryda.se
tel 031 - 724 63 20

Årsplan kommunstyrelsen 2022

Dokumentets syfte är att skapa en överblick över fasta och årligen återkommande ärenden till kommunstyrelsen och när de planeras att behandlas under år 2022. Dokumentet används som ett stöd av ordföranden och förvaltningen vid planering av arbetet. Övriga aktuella och löpande ärenden som kommunstyrelsen tar upp under ett år ingår inte i årsplanen.

Sammanträde/ kvartal	Ärende	Kommentar	Går vidare till KF
10 mars	Årsrapporter från råden 2021	Råden lämnar skriftliga rapporter om arbetet år 2021.	
10 mars	Årsredovisning 2021	Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige för verksamhetsåret 2021. Den innehåller räkenskaper, ekonomisk ställning, viktiga händelser och måluppfyllelse för hela kommunen inklusive koncernen.	Beslut KF
10 mars	Ombudgetering av investeringar, fastställande av resultatfond samt reviderad balansbudget för 2022		Beslut KF
10 mars	Ekonomiska planeringsförutsättningar inför driftbudget/plan 2023-2025 och investeringsbudget/plan 2023-2027		Beslut KF

24 mars	Verksamhetsberättelse 2021	I verksamhetsberättelsen följer kommunstyrelsen upp sin egen verksamhet utifrån verksamhetsplan, budget och dess mål och inriktningar. Information i vissa fördjupande teman gällande år 2021 samt beslut. Inga övriga ärenden planeras på sammanträdet.	Delges KF
7 april	Uppföljning av aktuella detaljplaner och genomförandeprojekt (projektportföljen)	Fördjupad information i vissa utvalda projekt (1-3 stycken) inklusive ekonomi, tidplan/leverans och tid på projekt. Översiktlig information om projektportföljen i sin helhet. Ca. 90 minuter avsätts för information och frågor.	
7 april	Ekonomisk månadsuppföljning per februari		Delges KF
7 april	Uppföljning av intern kontrollplan 2021		
2 juni	Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun	Dokumentet tas fram av politiken och fastställs av kommunfullmäktige. Här anges prioriterade mål och inriktningar för kommande år samt ekonomiska ramar för respektive nämnd. Förvaltningens ekonomiska bedömning och underlag för budget 2023-2025 lämnas till politiken i samband med budgetarbetet.	Beslut KF
2 juni	Ekonomisk månadsuppföljning per mars	Mars-uppföljningen är fördjupad och innehåller både ekonomisk månadsuppföljning och måluppföljning.	Delges KF
15 juni	Kommunstyrelsens uppsiktsplikt	Information från samtliga nämnder och bolag. Även brådskande beslutsärenden kan tas upp detta tillfälle.	
1 september	Ekonomisk månadsuppföljning per juni		Delges KF

1 september	Sammanträdesdagar för kommunstyrelsen år 2023		
1 september	Sammanträdesdagar för kommunfullmäktige år 2023		Beslut KF
29 september	Kommunstyrelsens budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar	Dokumentet tas fram av politiken och fastställs av kommunstyrelsen. Det baseras på den av fullmäktige fastställda budgeten för 2023. Här konkretiseras inriktningen för det som är kommunstyrelsens verksamhetsområden, dessutom beskrivs särskilda mål och inriktningar som är prioriterade 2023. Utifrån detta uppdrar kommunstyrelsen åt förvaltningen att ta fram förslag till verksamhetsplan och driftbudget 2023-2025 samt investeringsbudget 2023-2027.	
13 oktober (beslut om extra sammanträde tas separat)	Information om arbetet med näringslivsfrågor	Sammanträdet är avsatt för information med fokus på näringslivsfrågor.	
27 oktober	Uppföljning av aktuella detaljplaner och genomförandeprojekt (projektportföljen)	Fördjupad information i vissa utvalda projekt (1-3 stycken) inklusive ekonomi, tidplan/leverans och tid på projekt. Översiktlig information om projektportföljen i sin helhet. Ca. 90 minuter avsätts för information och frågor.	
27 oktober	Delårsbokslut per den 31 augusti 2022 samt helårsprognos	Kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om delåret 2022. Innehåller räkenskaper, ekonomisk ställning och måluppfyllelse för hela kommunen inklusive koncernen. Rapporten innehåller även en prognos för hur resultatet kommer se ut i årsredovisningen 2022.	Beslut KF
27 oktober	Delårsrapport – verksamhetsberättelse inklusive helårsprognos	Kommunstyrelsens uppföljning av sin egen verksamhet, per 31 augusti 2022, utifrån verksamhetsplan, budget och dess mål och inriktningar.	Delges KF

24 november	Kommunstyrelsens verksamhetsplan och driftbudget för 2023-2025 samt investeringsbudget för 2023-2027	Beslut om verksamhetsplan, förslaget tas fram av förvaltningen utifrån uppdraget i september. Förvaltningens förslag innehåller även bostadsförsörjningsprogram och lokalresursplanering.	Delges KF
24 november	Kommunstyrelsens plan för intern kontroll 2023		
14 december	Ekonomisk månadsuppföljning per oktober		
Kvartal 4	Partistöd 2022	Partier ska lämna i redovisning över föregående år senast i juni.	Beslut KF

Ytterligare ärenden som är återkommande

- Redovisning av inkomna planbesked sker löpande.
- Redovisning av medborgarförslag, två ggr per år.
- Anmälan av personuppgiftsincidenter två ggr per år.
- Statistiska uppgifter lämnas löpande.

Ärenden som återkommer varje mandatperiod

- Strategisk plan 2019-2022 (antogs av kf 28 mars 2019 § 46)
- Riktlinjer för bostadsförsörjning 2019-2022 (antogs av kf 23 maj 2019 § 80)
- Program för privata utförare (antogs av kf 13 november 2017 § 187)
- Aktualitetsprövning av översiktsplan (godkändes av kf 18 juni 2018 § 114, ny översiktsplan är under arbete)

§ 7

Dnr 2021VFN494

Välfärdsnämndens plan för intern kontroll 2022

Beslut

Välfärdsnämnden antar *Välfärdsnämndens plan för intern kontroll 2022*.

Välfärdsnämnden delger kommunstyrelsen *Välfärdsnämndens plan för intern kontroll 2022*.

Sammanfattning av ärendet

Enligt reglementet för intern kontroll, antaget av kommunfullmäktige den 17 december 2018 § 213, ska välfärdsnämnden årligen upprätta en plan för intern kontroll.

Förvaltningen har genomfört en riskanalys där risker bedömts och värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts. Utifrån denna riskanalys har sedan ett antal riskområden valts ut för att vara föremål för intern kontroll, det vill säga en kontroll av att åtgärderna för att undanröja eller förebygga risken, fungerar som avsett. I plan för intern kontroll föreslås välfärdsnämnden sex riskområden att kontrollera under 2022.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse den 4 december 2021
- Välfärdsnämndens plan för intern kontroll 2022

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Välståndsnämnden

Datum
2021-12-04

Diarienummer
2021VFN494 003

Välståndsnämndens plan för intern kontroll 2022

Förslag till beslut

Välståndsnämnden antar *Välståndsnämndens plan för intern kontroll 2022*.

Välståndsnämnden delger kommunstyrelsen *Välståndsnämndens plan för intern kontroll 2022*.

Sammanfattning av ärendet

Enligt reglementet för intern kontroll, antaget av kommunfullmäktige den 17 december 2018, § 213, ska välståndsnämnden årligen upprätta en plan för intern kontroll.

Förvaltningen har genomfört en riskanalys där risker bedömts och värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts. Utifrån denna riskanalys har sedan ett antal riskområden valts ut för att vara föremål för intern kontroll, det vill säga en kontroll av att åtgärderna för att undanröja eller förebygga risken, fungerar som avsett. I plan för intern kontroll föreslås välståndsnämnden sex riskområden att kontrollera under 2022.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse den 4 december 2021
- Välståndsnämndens plan för intern kontroll 2022

Ärendet

Bakgrund

I reglementet för intern kontroll, som antogs av kommunfullmäktige den 17 december 2018, § 213, beskrivs att kommunstyrelsen och välståndsnämnden med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts

- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- har ett gott omdöme och en god kultur.

Kommunens nämnder tar i enlighet med reglementet årligen fram en plan för intern kontroll. Planen utarbetas genom att förvaltningen genomför riskanalyser på sektors- och förvaltningsgemensam nivå. Att arbeta med åtgärder utifrån riskanalysen är en viktig del i verksamhetsplaneringen. Den interna kontrollen består i att följa upp de åtgärder som görs för att hantera, undanröja och förebygga risker och kontrollera att arbetet sker på ett korrekt sätt samt att rutiner fungerar.

Det är alltså viktigt att särskilja de två delarna; riskanalysen som är åtgärdsfokuserad och planen för intern kontroll som handlar om revision av existerande och genomförda åtgärder för att hantera risker.

Riskanalys

Förvaltningen har genomfört en gemensam riskanalys genom att respektive sektor och stödfunktion genomfört en workshop där ledningsgrupper har dokumenterat sin riskmiljö utifrån både gemensamma och enskilda verksamhetsprocesser.

En prioritering av riskerna har därefter gjorts utifrån sannolikhet och konsekvens för att tydliggöra bilden av de risker som är mest aktuella att hantera. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att hantera, undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts.

De risker som anses vara kommunövergripande till sin karaktär, det vill säga risker som flera sektorer måste hjälpas åt för att hantera och de risker som anses vara så pass kritiska att de måste hanteras gemensamt och på övergripande nivå, kom därefter att ligga till grund för en förvaltningsövergripande analys.

Liksom ledningsgrupperna på sektorsnivå genomförde även förvaltningsledningen en workshop i syfte att ta fram och prioritera de mest kritiska riskerna för kommunen.

I riskanalysen framkom nio riskområden som de med högst riskvärde, det vill säga de risker som skulle få störst konsekvens om de inträffade och/eller har högst sannolikhet att inträffa. Ett högt riskvärde är därmed inte liktydigt med att området idag är ett problem. Det innebär dock att det är viktigt att åtgärder, rutiner etc för att hantera, undanröja eller förebygga att risken faller ut, finns på plats och fungerar som avsett.

Följande riskområden har framkommit som de viktigaste ur ett förvaltningsövergripande perspektiv:

- Hot och otillbörlig påverkan
- Informationssäkerhet
- Omvärldsbevakning
- Kompetensförsörjning

- Digitalisering
- Inköp och upphandling
- Entreprenörer och konsulter
- Lagefterlevnad
- Barns delaktighet och inflytande

Det finns riktlinjer, arbetssätt och rutiner inom samtliga ovanstående riskområden för att hantera, förebygga eller undanröja riskerna. Bedömningen är att dessa åtgärder kan förstärkas och vidareutvecklas, i vissa fall behöver även helt nya åtgärder vidtas. Arbetet med att genom åtgärder hantera dessa och sektorernas egna riskområden beskrivs i sektorsplanerna som tas fram av respektive sektor och stödfunktion.

Plan för intern kontroll

Förvaltningen har utgått från ovan nämnda riskanalys och gjort en bedömning av vilka riskområden som anses som mest angelägna att granska närmare genom intern kontroll. Det är inte samtliga av de nio ovan nämnda riskområdena som blir föremål för intern kontroll, detta utifrån en bedömning av de åtgärder som finns på plats eller ska införas. Det tillkommer även två sektorsspecifika riskområden som blir föremål för intern kontroll.

Förvaltningen föreslår att följande riskområden granskas genom kontrollåtgärder under 2022.

1. Hot och otillbörlig påverkan
2. Kompetensförsörjning
3. Informationssäkerhet
4. Inköp och upphandling
5. Extremväder
6. Samhällsstörningar

Förvaltningen föreslår att de fyra översta riskerna ingår i så väl välfärdsnämndens som kommunstyrelsens respektive plan för intern kontroll i och med att förvaltningens samtliga verksamhetsområden berörs av riskerna.

Se den bilagda planen (Välfärdsnämndens plan för intern kontroll 2022) för mer information om vad riskområdena innebär.

Om planen antas kommer respektive ansvarig chef att planera och genomföra kontroller för att granska respektive riskområde. I de fall brister upptäcks kommer verksamheterna få i uppdrag att ta fram och implementera åtgärder för att hantera riskerna. En uppföljning av planen för intern kontroll presenteras i samband med välfärdsnämndens verksamhetsberättelse för 2022.

Peter Lönn
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Välfärdsnämndens plan för intern kontroll

2022

Den 6 december 2021

Intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt. Enligt det av kommunfullmäktige antagna reglementet för intern kontroll ska kommunens nämnder årligen upprätta en plan för områden som ska granskas under året för att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- har ett gott omdöme och en god kultur.

Förvaltningen har genomfört en riskanalys där sannolikhet och väsentlighet har bedömts av rådande riskmiljö, både på sektorsnivå och förvaltningsövergripande nivå. Utifrån denna riskanalys har följande plan för intern kontroll tagits fram.

Planen kommer följas upp av välfärdsnämnden i samband med årsbokslut för 2022.

Riskområde	Riskbeskrivning	Befintliga arbetsätt och rutiner för att hantera/minska risken	Kontroll	Ansvarig för genomförande
Hot och otillbörlig påverkan.	Medarbetare fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot eller otillbörlig påverkan.	<p>Kommunen har en handlingsplan för hot och våld och enligt den ska åtgärdsplaner tas fram av ansvarig chef. Arbetsplatser med risk för hot och våld ska ha särskilda rutiner för hur situationer ska hanteras. Det sker även fackligt samarbete i frågan.</p> <p>Utbildning för politiker sker inför varje mandatperiod. En digital utbildning för förvaltningen kommer starta i början av 2022 om att arbeta i en politisk styrd organisation.</p> <p>Kommunstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag att redogöra för hur man arbetar för att förebygga, hindra, upptäcka och anmäla hot och hat som kan påverka personal och/eller beslutsfattande, vilket stöd finns för personal som eventuellt utsätts samt hur förvaltningen samarbetar med de fackliga organisationerna och skyddsombuden kring dessa frågor.</p>	Uppföljning av att rutiner för hot och våld är kända, ändamålsenliga och upplevs som tillräckliga av medarbetare inom myndighetsutövning.	Personalchef.
Kompetensförsörjning.	Risk för att förvaltningen saknar kompetens på grund av frånvaro, svårigheter att rekrytera och behålla personal.	Kompetensförsörjningsplaner tas fram och det finns ett proaktivt arbete med arbetsgivarvarumärket. Arbete sker också med kompetensutvecklingsmöjligheter och med resursfördelning. Inom vissa områden sker samverkan exempelvis med GR-kommunerna.	Översyn av hur väl kompetensförsörjningsplanen fungerar som verktyg.	Personalchef.
Informations-säkerhet.	Risk att fysisk och elektronisk information inte hanteras eller skyddas på ett korrekt sätt.	Det finns stöd och rutiner för personuppgiftsincidenter. Det sker en kartläggning av incidenter och en arbetsgrupp har startat för att få fram ett verksamhetsstöd kring lagtolkning och lagefterlevnad. Nanoutbildningar har skett under 2021 inom området.	Uppföljning av medarbetares kännedom av nuvarande rutiner gällande personuppgiftsincidenter.	Utvecklingschef.

Riskområde	Riskbeskrivning	Befintliga arbetssätt och rutiner för att hantera/minska risken	Kontroll	Ansvarig för genomförande
Inköp och upphandling.	Risk för att bristande kompetens inom inköp och upphandling.	Stöd från upphandlingsfunktionen och kommunens rutiner. Ett arbete har påbörjats med införandet av kategoristyrning. Uppföljning sker i samband med plan för intern kontroll 2021.	Uppföljning av beställares kompetens och kunskap. Jämförelse med uppföljning från 2021.	Upphandlingschef.
Extremväder.	Risk för verksamhet inte kan hantera värmebölja/extremväder.	Medarbetare har kunskap, är medvetna om risken och gör det bästa utifrån de förutsättningar som finns i fastigheter.	Granskning av de rutiner som finns, om de är kända och tillräckliga.	Sektorschef för socialtjänst.
Samhällsstörningar.	Risk för extraordinära händelser skapar stora störningar för kommunens verksamheter.	Förvaltningen har rutiner och beredskap för extraordinära händelser. Några exempel på dessa är förebyggande brandskydd, krisorganisation och kriskommunikation. Det finns också tydliga rutiner för sektorsledningen och verksamheter inom sektorn för utbildning, kultur och fritid. En av dessa är rutiner för inrymning och utrymning.	Uppföljning av kännedomen av rutiner för in- och utrymning i förskolor, skolor och gymnasium.	Sektorschef för utbildning kultur och fritid.

Renova AB

– granskning av verksamhetsåret 2021

2022-01-19

Januari 2022

Titel: Renova AB – granskning av verksamhetsåret 2021

Diarienummer: 0158/21

Lekmannarevisorer: Vivi-Ann Nilsson och Bengt Rundberg

Yrkesrevisor: Magnus Braxenholm

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Innehåll

1	Sammanfattning	4
1.1	Sammanställning av rekommendationer	6
2	Granskning av verksamheten	7
2.1	Grundläggande granskning.....	7
2.1.1	lakttagelser.....	7
2.1.2	Bedömning	7
2.2	Hantering av synpunkter och felanmälningar	8
2.2.1	Utgångspunkter i granskningen	8
2.2.2	lakttagelser.....	9
2.2.3	Bedömning	14
2.3	Personsäkerhet	14
2.3.1	Utgångspunkter i granskningen	14
2.3.2	lakttagelser.....	15
2.3.3	Bedömning	20
2.4	Uppföljning av systemet för styrning, uppföljning och kontroll	21
2.4.1	lakttagelser.....	22
2.4.2	Bedömning	22
2.5	Uppföljning av inköp och upphandling	23
2.5.1	lakttagelser.....	23
2.5.2	Bedömning	24
2.6	Uppföljning av offentlighet och sekretess.....	24
2.6.1	lakttagelser.....	25
2.6.2	Bedömning	25
2.7	Uppföljning av resor i tjänsten.....	25
2.7.1	lakttagelser.....	26
2.7.2	Bedömning	26
3	Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	27
4	Språkbruk och revisionstermer	28

1 Sammanfattning

Styrelse och vd ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Lekmannarevisorernas sammanfattande bedömning är att delar av bolagets verksamhet behöver förbättras. Därför lämnar vi en rekommendation till styrelsen. I övrigt bedömer vi att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Nedan redogör vi kort för respektive område som omfattas av årets granskning. Därefter följer en tabell med den rekommendation vi lämnar.

- **Grundläggande granskning:** Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat.
- **Hantering av felanmälningar och synpunkter:** Granskningen syftar till att bedöma om styrelsen säkerställer en ändamålsenlig hantering av felanmälningar och synpunkter. Lekmannarevisorerna bedömer att hanteringen i allt väsentligt är ändamålsenlig. Vi har samtidigt identifierat vissa förbättringsområden.
- **Personsäkerhet:** Granskningen syftar till att bedöma om bolagets arbete med personsäkerhet bedrivs i enlighet med gällande regelverk. Vi bedömer att detta delvis sker, men att det finns avvikelser och förbättringsområden som behöver åtgärdas. Vi lämnar därför en rekommendation till styrelsen (se tabellen sist i sammanfattningen).
- **Uppföljning av systemet för styrning, uppföljning och kontroll:** Vi har under året följt upp en rekommendation till styrelsen från 2018 om att stärka följsamheten mot stadens riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll. Vi bedömer att rekommendationen har omhändertagits.
- **Uppföljning av inköp och upphandling:** Vi har under året följt upp en rekommendation till styrelsen som lämnades 2019, med anledning av en granskning av inköp och upphandling. Rekommendationen avser att omhänderta de brister som identifierades utifrån granskningen samt säkerställa att inköps- och upphandlingsarbetet bedrivs i enlighet med gällande regelverk. Vi bedömer att rekommendationen har omhändertagits.
- **Uppföljning av offentlighet och sekretess:** Utifrån 2020 års granskning lämnades en rekommendation om att säkerställa följsamhet mot Göteborgs Stads föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationsredovisning samt

tillhörande tillämpningsanvisning. Ingen uppföljning har gjorts under 2021. Vi kommer att avvakta med uppföljningen till ett senare tillfälle.

- **Uppföljning av resor i tjänsten:** Utifrån 2020 års granskning lämnades en rekommendation om att stärka den interna kontrollen avseende resor i tjänsten. Ingen uppföljning har gjorts under 2021. Vi kommer att avvakta med uppföljningen till ett senare tillfälle.

1.1 Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Personssäkerhet	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa följsamhet mot föreskrifterna om våld och hot i arbetsmiljön (AFS 1993:2), Göteborgs Stads säkerhetspolicy och Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet.
Uppföljning av offentlighet och sekretess (ingen uppföljning har gjorts under 2021)	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa följsamhet mot Göteborgs Stads föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationsredovisning samt tillhörande tillämpningsanvisning. (Rekommendationen lämnades år 2020).
Uppföljning av resor i tjänsten (ingen uppföljning har gjorts under 2021)	Lekmannarevisorerna rekommenderar bolaget att stärka den interna kontrollen avseende resor i tjänsten. (Rekommendationen lämnades år 2020).

2 Granskning av verksamheten

Styrelse och vd ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning och styrning samt interna kontroll, två fördjupningar samt uppföljning av tidigare års granskning.

2.1 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Det innebär att lekmannarevisorerna löpande följer styrelsens protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten. Granskningen omfattar exempelvis följande:

- följsamhet mot kommunallagen
- följsamhet mot aktiebolagslagen
- följsamhet mot bolagets ägardirektiv och bolagsordning
- följsamhet mot kommunfullmäktiges budget
- följsamhet mot Göteborg Stad kommunfullmäktiges styrande dokument, särskilt:
 - kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll
 - följsamhet mot kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning

2.1.1 Iakttagelser

Den grundläggande granskningen visar inte på några väsentliga avvikelser.

Vi har under året genomfört en uppföljande granskning av systemet för styrning, uppföljning och kontroll. Se granskningen nedan.

2.1.2 Bedömning

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat.

2.2 Hantering av synpunkter och felanmälningar

2.2.1 Utgångspunkter i granskningen

Av Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll 1 § framgår att bolagsstyrelsen ska bedriva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet med fokus på kvalitet för den verksamheten riktar sig till. Enligt 4 § ska information om deras behov, förväntningar och upplevelser beaktas i styrningen. Styrelsen ska tillse att organisationen har systematiska arbetsätt för att identifiera, systematisera och integrera lärdomarna till en del av beslutsfattandet i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten.

För att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet är det viktigt att stadens bolag tar del av synpunkter och säkerställer att felanmälningar hanteras, åtgärdas och följs upp på ett systematiskt sätt. Skriftliga rutiner för hur synpunkter, klagomål, fel och andra avvikelser ska tas emot och handläggas ökar förutsättningarna för att hanteringen blir systematisk och likvärdig.

Renovakoncernen tillhandahåller genom moderbolaget Renova AB och dotterbolaget Renova Miljö AB olika typer av tjänster inom avfalls- och återvinningsområdet. Det handlar exempelvis om insamling och behandling av kommunalt avfall och verksamhetsavfall, drift av återvinningscentraler och containerhyra. Kundgrupperna består bland annat av kommuner, företag och privatpersoner.

Lekmannarevisorerna har mot denna bakgrund granskat hanteringen av synpunkter och felanmälningar, i syfte att bedöma om den är ändamålsenlig. Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen:

1. Finns det fastställda rutiner och arbetsätt för att ta emot och hantera synpunkter och felanmälningar?
2. Dokumenteras och sammanställs synpunkter och felanmälningar på ett ändamålsenligt sätt?
3. Arbetar bolaget systematiskt för att förbättra verksamheten utifrån inkomna synpunkter och felanmälningar?

Revisionskriterium i granskningen utgörs huvudsakligen av ovannämnda riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

Utifrån den bredd av tjänster och kundgrupper som finns inom koncernen har vi valt att fokusera särskilt på två verksamheter. Dels Miljöservice (affärsområde Logistik) som bland annat sköter om och städar miljörum åt fastighetsbolag, bostadsrättsföreningar och liknande kunder. Dels den insamling av kommunalt avfall som moderbolaget Renova AB (affärsområde Tilldelningar) utför på uppdrag av ägarkommunerna. Därutöver har Kundenservice (affärsområde Logistik), som hanterar en stor del av kommunikationen med dotterbolagets företags- och privatkunder, omfattats av granskningen.

Granskningen har genomförts genom intervjuer med chefer, gruppledare och andra tjänstepersoner samt genom insamling och analys av rutiner, sammanställningar av kundklagomål och annan relevant dokumentation.

2.2.2 Iakttagelser

2.2.2.1 Rutiner och arbetssätt

Av intervjuerna framgår att det inte finns en enskild process för att hantera felanmälningar och avvikelser kopplat till utförandet av koncernens tjänster. Detta eftersom bolagen, som tidigare nämnts, tillhandahåller olika tjänster, samtidigt som kundgrupperna varierar. Ansvarsförhållandena och förutsättningarna skiljer sig mellan verksamheterna, vilket innebär att det är svårt att få till en helt likriktad hantering. Granskningen visar dock att det har upprättats en övergripande rutin för avvikelser och avvikelshanteringssystem.

Rutinen beskriver vad som ska rapporteras som en avvikelse, i vilket system som rapporteringen ska ske samt hur registrerade avvikelser ska hanteras och följas upp. Flera exempel på avvikelser, såsom riskobservationer, tillbud och olycksfall, listas. En annan typ av avvikelse som tas upp är kundklagomål, och som exempel nämns felanmälningar som externa kunder gör. Enligt rutinen ska den medarbetare som upptäcker eller får information om en avvikelse, inklusive ett klagomål, vidta nödvändiga direktåtgärder för att minska de negativa konsekvenserna. Vid behov görs detta i samråd med chef eller annan ansvarig.

När det gäller hanteringen av synpunkter visar granskningen att det inte finns någon övergripande rutin för hur sådana ska tas emot, handläggas och återkopplas till synpunktslämnaren. Till skillnad från felanmälningar, klagomål och andra avvikelser kopplat till koncernens tjänster, kan synpunkter vara av mer generell karaktär. Det kan handla om frågor, förbättringsförslag eller beröm. Vi noterar dock att det finns en anvisning för Renovas kommunikation. Där framgår att koncernens chefer ansvarar för att ta vara på externa synpunkter på verksamheten och att föra dem vidare så att verksamheten förbättras.

Det finns även en rutin för posthantering kopplat till sociala medier. Där framgår att de medarbetare som ansvarar för kommunikation via sociala medier ska se till att inkommande och utgående kommentarer och frågor som ska registreras vidarebefordras till respektive diarium för bolagen.

Granskningen visar att flera synpunkter på koncernens verksamhet inkommer till registraturen, som ansvarar för bolagens diarium, via Renovas info-postlåda. Enligt uppgift skickas synpunkterna vidare till berörda handläggare, som ansvarar för att besvara dem. Vi har tagit del av ett exempel på en inkommande fråga som registratören har skickat vidare till en chef för hantering.

Affärsområde Logistik

Vi har, som framgår ovan, granskat hanteringen av felanmälningar och synpunkter vid enheterna Miljöservice och Kundservice inom affärsområde Logistik, som tillhör Renova Miljö AB.

Granskningen visar att Miljöservice inte har upprättat någon skriftlig rutin för att hantera felanmälningar och synpunkter. Det har inte heller gjorts någon särskild uppdelning mellan felanmälningar och generella synpunkter på verksamheten. Enligt uppgift hanteras enklare klagomål och avvikelser ofta direkt i den löpande kontakten mellan miljöarbetarna och företrädare för kunderna, såsom bovärdar och fastighetsskötare. Detta registreras inte i något särskilt system.

Av intervjuerna framgår att Miljöservice, utöver dialogen som sker direkt mellan personalen och kunderna i det dagliga arbetet, tar del av felanmälningar via e-post. Enheten har en särskild e-postadress som kunderna kan vända sig till. De behöver därmed inte kontakta den ordinarie kundservicen. Inkorgen bevakas enligt uppgift löpande av enhetens gruppledare. Hanteringen uppges därefter variera från fall till fall och beroende på hur pass allvarliga avvikelser det handlar om. Antingen åker personalen ut och gör en insats direkt eller så hanteras det vid nästa besök, inom ramen för fastslagen frekvens.

Klagomål kan även tas upp vid driftmöten som genomförs med kunderna cirka fyra gånger per år (upplägget varierar enligt uppgift mellan olika kunder). Där hanteras löpande driftsfrågor såsom kommande in- och utflyttningar, städdagar och behov av extrastädningar. Enligt uppgift är det ovanligt att klagomål tas upp vid dessa möten, även om det förekommer.

Kundservice tar emot felanmälningar från dotterbolagets företags- och privatkunder, vilket huvudsakligen sker via telefon eller e-post. Enheten hanterar främst fakturarelaterade ärenden, det vill säga avvikelser kopplat till fakturor som bolaget har utfärdat, såsom fel pris eller mottagarkod. Ärenden som avser fel i utförandet (och som inte påverkar faktureringen) skickas enligt uppgift vidare till berörd verksamhet inom organisationen. Fel som leder till en fakturaförändring, kreditering eller en så kallad nollpriskorrigering benämns enligt uppgift som kundklagomål. Enligt bolaget uppstår en nollpriskorrigering exempelvis om bolaget har tömt fel kärl, fått ett klagomål från kunden om detta och därefter åker tillbaka och tömmer rätt kärl.

Av intervjuerna framgår att det, utöver felanmälningar och klagomål från kunder, kommer in många olika synpunkter och frågor till Kundservice, varav flera berör koncernen i stort. Det finns ingen skriftlig rutin för hur sådana ska hanteras, och hanteringen varierar enligt uppgift även beroende på vilken typ av synpunkt det handlar om. Vissa synpunkter kan enligt uppgift besvaras direkt av Kundservice, medan andra skickas vidare till exempelvis säljare eller gruppledare. Vi har tagit del av exempel på frågor som har inkommit till Kundservice och som har skickats vidare till en chef för fortsatt hantering.

Affärsområde Tilldelningar

Inom affärsområde Tilldelningar utförs den insamling av kommunalt avfall som flertalet ägarkommuner direkttilldelar till bolaget. Kommunerna har det övergripande ansvaret och huvudmannskapet för avfallsverksamheten, och det är till kommunerna som berörda fastighetsägare ska vända sig vid utebliven tömning eller andra fel och synpunkter kopplat till insamlingen. Vi noterar att det på Renovas hemsida finns hänvisningar och kontaktuppgifter till de ägarkommuner som bolaget utför denna insamling åt.

Granskningen visar att det inte har upprättats någon skriftlig rutin för att hantera felanmälningar och synpunkter som bolaget tar emot från ägarkommunerna, avseende den direkttilldelade insamlingen. Det finns dock utarbetade arbetssätt och strukturer för hanteringen. Fel och avvikelser från kommunerna benämns, i enlighet med koncernens övergripande rutin, som kundklagomål. Det framgår av intervjuerna att detta ska rapporteras av berörda fastighetsägare till respektive ansvarig kommun. Kommunen skickar i sin tur via systemstöd (som varierar mellan kommunerna) vidare ärendet till bolagets trafikledning.

Enklare klagomål, såsom en missad tömning, kan enligt uppgift hanteras direkt genom att trafikledaren kontakter chauffören och bokar in en extratömning. Klagomål som inte kan åtgärdas direkt via trafikledaren skickas vidare till berörd gruppleddare eller driftchef för fortsatt hantering.

2.2.2.2 Dokumentation och sammanställning

För att upplevelser hos dem verksamheten riktar sig till ska kunna beaktas i styrning, uppföljning och utveckling av verksamheten på ett systematiskt sätt behöver synpunkter, klagomål och avvikelser dokumenteras.

Av rutinen för avvikelser och avvikelshanteringssystem framgår att avvikelser ska rapporteras i avsett system. Arbetsmiljörelaterade avvikelser såsom riskobservationer, tillbud och olyckor registreras exempelvis i avvikelserapporteringssystemet TRIA. Vilket system som ska användas för respektive avvikelsetyp framgår av en bilaga till rutinen. Enligt bilagan ska kundklagomål inom affärsområde Logistik, som inkommer via kundsupporten, registreras i affärssystemet. Kundklagomål från kommunerna, avseende tilldelade uppdrag inom affärsområde Tilldelningar, hanteras via e-post.

Affärsområde Logistik

Inom Miljöservice sker, som tidigare nämnts, ingen registrering av enklare fel och avvikelser som avhjälpas direkt i den löpande kontakten med kunderna. Felanmälningar som inkommer via den särskilda e-postlådan registreras inte heller i något särskilt system. Enligt bolaget sparas mejlen i sex månader. Vissa mejl arkiveras dock eftersom de bedöms behövas för framtida uppföljning.

Kundklagomål inom affärsområde Logistik, som har resulterat i en fakturaförändring eller kreditering, registreras av Kundservice i affärssystemet. Kundservice upprättar månadsvisa sammanställningar över kundklagomål inom

affärsområdet. Vi har tagit del av en sådan sammanställning. Klagomål som Kundservice tar emot om fel i utförandet, och som inte bedöms påverka fakturan, skickas enligt uppgift vidare till berörd verksamhet för hantering. Kundservice lägger in en kommentar om uppgiften i affärssystemet, men det framgår av intervjuerna att dessa ärenden inte går att följa lika systematiskt. Ärendena ingår inte heller i ovannämnda sammanställning över kundklagomål, vilket lyfts fram som ett förbättringsområde. Ett undantag är så kallade nollpriskorrigeringar (se ovan) vilket enligt uppgift från bolaget ingår i den aktuella sammanställningen, trots att det inte leder till en fakturaförändring.

Affärsområde Tilldelningar

Av intervjuerna framgår att de felanmälningar som inkommer från kommunerna till bolagets trafikledning registreras i produktionssystemet. För insamlingsentreprenaderna i Göteborgs Stad använder bolaget exempelvis systemet BF-bud, som kommunicerar med ett system hos kretslopp och vattenförvaltningen.

Bolaget får månadsvisa sammanställningar över kundklagomål från ett antal ägarkommuner. Av intervjuerna framgår dock att flera kommuner i nuläget inte har möjlighet att redovisa kundklagomål på ett bra sätt. Den statistik som finns avseende kundklagomålen är därmed inte heltäckande. Vi har tagit del av en månadsvis sammanställning över kundklagomål för insamlingsentreprenaderna i Göteborgs Stad, som har skickats från kommunen till bolaget via e-post.

Hantering av allmänna handlingar

En ändamålsenlig registrering och dokumentation av exempelvis synpunkter och klagomål är även nödvändig eftersom Renova AB och Renova Miljö AB, som kommunala bolag, omfattas av offentlighetsprincipen. Handlingar som upprättas av, inkommer till eller expedieras av bolagen är i regel allmänna och ska vid en begäran lämnas ut, om det inte föreligger sekretesshinder.

Under föregående års granskning av offentlighet och sekretess noterade lekmannarevisorerna att bolagens dokumenthanteringsplaner var inaktuella och behövde revideras. Vi lämnade därför en rekommendation inom området. Det pågår för närvarande ett arbete med att se över och upprätta styrande dokument inom koncernens informations- och arkivredovisning (se granskningen nedan).

Styrelserna för Renova AB och Renova Miljö AB fastställde den 25 november 2021 nya dokumenthanteringsplaner för bolagen, som är tillämpliga på handlingar som har upprättats eller inkommit från den 1 januari 2020. Enligt bolaget omfattar de nya planerna inte samtliga processer ännu. De kommer att kompletteras med ytterligare processer längre fram. Vi noterar att det i båda planerna, inom verksamhetsområdet *Styra, planera och följa*, finns ett avsnitt för att hantera externa synpunkter och klagomål. Processen redovisas under punkt 1.9 i bolagens klassificeringsstrukturer, där det framgår att processen omfattar handläggningen av synpunkter och klagomål av övergripande karaktär.

Av dokumenthanteringsplanerna framgår att handlingar som dokumenterar synpunkter och klagomål, inklusive svaren, registreras/sorteras i TRIA. Synpunkter

och klagomål som föranleder en åtgärd bevaras medan synpunkter och klagomål som inte föranleder någon åtgärd gallras två år efter upprättandet. Den registrering/sortering av övergripande synpunkter och klagomål som vi har noterat i granskningen har dock inte skett i TRIA, utan i andra system. Till exempel i bolagens diarium eller via e-post. Det framgår inte heller av bilagan till rutinen för avvikelser och avvikelshanteringssystem att externa synpunkter och klagomål ska registreras/sorteras i TRIA.

Enligt bolaget är uppgiften i dokumenthanteringsplanerna om att synpunkter och klagomål registreras i TRIA felaktig. Detta kommer därför att åtgärdas vid nästa revidering. Synpunkter som kommer in till registraturen diarieförs, vilket vi även har noterat i granskningen. Hur synpunkter som inkommer till Kundservice eller andra delar av koncernen registreras/sorteras, kommer enligt uppgift att tydliggöras i samband med att planerna kompletteras med ytterligare processer. Detta lyfts fram som ett pågående utvecklingsarbete.

2.2.2.3 Systematiskt förbättringsarbete

Granskningen visar att det i affärsplanerna för 2021 och 2022 har fastställts kvantitativa, mätbara mål avseende det genomsnittliga antalet kundklagomål per månad, som berör affärsområdena Logistik och Tilldelningar. Målet i respektive affärsplan är att kundklagomålen ska minska. Kopplat till målen nämns även olika aktiviteter, exempelvis analyser och upprättande av handlingsplaner. Vi noterar att kundklagomålen utgör ett särskilt nyckeltal som följs upp vid varje styrelsesammanträde, inom ramen för koncernens styrkortsuppföljning.

Utöver den löpande hanteringen av klagomål och synpunkter mäter koncernen nöjdheten hos sina kunder. 2020 genomfördes en större kundnöjdhetsundersökning inom samtliga affärsområden. Den resulterade i en slutrapport för affärsområdena Logistik och Återvinning inom Renova Miljö AB och en slutrapport för affärsområde Tilldelningar inom Renova AB. Av slutrapporterna framgår bland annat att bolagen har behov av att få uppdaterade insikter kring kundnöjdheten och ägarkommunernas behov och erfarenheter. Frågorna som besvaras är, enligt slutrapporterna, centrala för bolagens interna och externa förbättrings- och utvecklingsarbete.

Utifrån den del av undersökningen som omfattar affärsområdena Logistik och Återvinning har ett NKI¹-värde tagits fram. Det gör det möjligt att jämföra kundnöjdheten med andra svenska företags genomsnittliga värden.

Vidare visar granskningen att det, utifrån kundnöjdhetsundersökningen, har planerats och vidtagits aktiviteter för att utveckla kundnöjdheten. Vi har bland annat tagit del av en upprättad handlingsplan inom affärsområde Återvinning.

¹ Nöjd-kund-index.

2.2.3 Bedömning

Lekmannarevisorerna bedömer att styrelsen i allt väsentligt har säkerställt en ändamålsenlig hantering av felanmälningar och synpunkter. Vi har samtidigt identifierat vissa förbättringsområden.

Vi ser positivt på att det har upprättats en övergripande rutin för avvikelser och avvikelshanteringssystem. Hanteringen av felanmälningar kan dock stärkas ytterligare genom verksamhetsspecifika rutiner och anvisningar inom området. Vi bedömer även att det bör upprättas en koncernövergripande rutin för hur synpunkter ska tas emot och handläggas. Skrivningar om detta finns i nuläget i olika styrande dokument. Synpunktshanteringen kan därmed tydliggöras på motsvarande sätt som avvikelshanteringen.

När det gäller att dokumentera och sammanställa felanmälningar och klagomål noterar vi att enklare avvikelser som personalen inom Miljöservice tar emot åtgärdas direkt, utan att registreras i något särskilt system. Att enklare avvikelser avhjälps snabbt och effektivt, utan krav på omfattande dokumentation, är självklart positivt. Vi menar samtidigt att det utifrån ett kvalitets- och uppföljningsperspektiv är viktig att det tydliggjorts vilka avvikelser som behöver registreras, inklusive hur och när de har åtgärdats.

Vi noterar att kundklagomål som tas emot inom Kundservice enbart registreras och ingår i styrkortsuppföljningen om faktureringen påverkas eller om de leder till en så kallad nollpriskorrigerings. För övriga kundklagomål som kan hanteras direkt i verksamheten, utan att fakturan påverkas, läggs enbart en kommentar in i systemet. Dessa ärenden går enligt uppgift inte att följa eller sammanställa lika systematiskt. Uppföljningen ger därmed inte en heltäckande bild över antalet kundklagomål. Vi bedömer att detta utgör ett utvecklingsområde.

Slutligen bedömer vi att det behöver tydliggöras hur externa synpunkter och felanmälningar inom koncernen registreras/sorteras respektive gallras/bevaras. Nuvarande bestämmelser i bolagens dokumenthanteringsplaner stämmer inte överens med de rutiner och arbetssätt som tillämpas. Vi noterar samtidigt att det pågår ett utvecklingsarbete med arkiv- och informationsredovisningen.

2.3 Personssäkerhet

2.3.1 Utgångspunkter i granskningen

Grunden för att medarbetare och förtroendevalda vid stadens nämnder och bolag ska kunna utföra ett arbete med hög kvalitet är att det i alla avseenden (fysiskt, psykiskt och socialt) finns en trygghet och god arbetsmiljö. Det innebär bland annat att arbetet kan genomföras under förhållanden utan ofredanden eller obehag. Våld eller hot mot anställda är ett arbetsmiljöproblem som, för den som drabbas, kan innebära fysiska skador, psykiskt påfrestande oro samt ekonomiska förluster på grund av sjukskrivning.

Enligt Arbetsmiljöverket är det arbetsgivarens skyldighet att utreda de risker för våld eller hot om våld som kan finnas i arbetet samt vidta åtgärder. Göteborgs Stads säkerhetspolicy anger att stadens säkerhetsarbete också omfattar personsäkerhet samt att ansvaret för detta åligger varje nämnd och styrelse. När det gäller personsäkerhet preciseras kraven för detta i stadens riktlinje för personsäkerhet. Syftet är att skapa en för staden gemensam syn på säkerhetsarbetet före, under och efter en händelse med inslag av hot och/eller våld.

Lekmannarevisorerna har mot denna bakgrund granskat bolagets personsäkerhetsarbete. Syftet är att bedöma om arbetet bedrivs i enlighet med gällande regelverk. Följande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Har bolaget en ändamålsenlig organisation för personsäkerhetsarbetet?
2. Har bolaget rutiner för personsäkerhetsarbetet?
3. Finns det en tillbudsrapportering och riskhantering som säkerställer att risker för våld och hot om våld kan minimeras?
4. Sker det en uppföljning som ger tillräckligt med underlag för att bedöma om säkerhetsnivån är acceptabel?

För att besvara revisionsfrågorna och bedöma iakttagelserna i granskningen har följande revisionskriterier använts som bedömningsgrund:

- Arbetsmiljöverkets föreskrift 1993:2 "Våld och hot i arbetsmiljön" (AFS 1993:2)
- Göteborgs Stads säkerhetspolicy
- Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet.

Granskningen har genomförts genom intervjuer med chefer och andra berörda tjänstepersoner samt analys av rutiner, tillbud och annan dokumentation.

Utöver den koncernövergripanden nivån har vi fokuserat särskilt på personsäkerhetsarbetet kopplat till driften av återvinningscentraler (ÅVC), som tillhör affärsområde Återvinning, respektive insamlingen av kommunalt avfall i ägar kommunerna, inom affärsområde Tilldelningar. Verksamheterna benämns i granskningen som ÅVC-verksamheten respektive insamlingsverksamheten.

2.3.2 Iakttagelser

2.3.2.1 Organisation för personsäkerhetsarbetet

Enligt Göteborgs Stads säkerhetspolicy ska bolagsledningen ha en tydlig inriktning och fördelning av ansvaret för verksamhetens säkerhetsarbete. Det ska finnas en säkerhetschef med befogenhet att vara drivande och hålla ihop, initiera och genom stöd och uppföljning utveckla säkerhetsarbetet. Respektive verksamhet beslutar själv om säkerhetschefens titel utifrån sin organisationsstruktur och tillämpning av titulaturer. Organisation, delegation, beslut, planer och åtgärder beträffande säkerhetsarbetet ska dokumenteras enligt policyn.

Granskningen visar att bolaget inte har utsett en säkerhetschef. Sedan 2020 finns däremot en säkerhetsstrateg med ansvar för det koncernövergripande säkerhetsarbetet. Titeln säkerhetschef används inte eftersom personen inte har personalansvar. Säkerhetsstrateg har därför bedömts som en mer rättvisande titel sett till koncernens organisations- och chefsstruktur. Ansvaret omfattar både strategiska och operativa frågor.

Verkställande direktören är ytterst säkerhetsansvarig, men uppgifter har fördelats till säkerhetsstrategen genom en dokumenterad delegation. För tjänsten finns även en befattningsbeskrivning. Där framgår bland annat att personen ska ha kunskap om och vara insatt i arbetet med hot- och våldsfrågor och utgöra ett stöd till verksamhetsansvariga inom detta område.

Av intervjuerna framgår att säkerhetsstrategen, utifrån den delegation och den befattningsbeskrivning som finns, anses ha ovannämnda befogenhet att driva, hålla ihop, initiera och genom stöd och uppföljning utveckla säkerhetsarbetet.

Det formella ansvaret för arbetsmiljön, vilket omfattar personsäkerhet, finns hos närmaste chef. Ansvaret anges i särskild delegation. Det finns även befattningsbeskrivningar för chefer som beskriver deras uppdrag. Vi har tagit del av dokumenterade delegationer och befattningsbeskrivningar för en platschef respektive driftchef, där personal- och arbetsmiljöansvaret framgår.

Kartläggning av personsäkerhetsarbetet

Under 2021 har en arbetsmiljöingenjörstudent, som gjorde sin LIA-praktik² hos Renova, kartlagt personsäkerhetsarbetet och tagit fram förslag till en koncernövergripande rutin och riktlinjer för att förebygga och hantera hot och våld i arbetsmiljön. Resultatet presenterades i en rapport som vi har tagit del av.

Av intervjuerna framgår att flera förbättringsområden har identifierats utifrån kartläggningen. Ett utvecklingsarbete har därför inletts. Inom koncernen har problemet med hotfulla situationer varit som störst inom ÅVC-verksamheten. Denna verksamhet uppges därför ha kommit längst när det gäller rutiner, vidtagna åtgärder (såsom väktarassistans), utbildningsinsatser och liknande. Problematiken varierar mellan olika återvinningscentraler. En återvinningscentral har exempelvis en hög besöksfrekvens kombinerat med logistiska utmaningar, vilket ibland leder till irritation hos besökare. Det förekommer att företagskunder använder sina privata ÅVC-kort för att lämna verksamhetsavfall, vilket inte är tillåtet. När detta påtalas kan konflikter uppstå.

Personsäkerhetsarbetet kopplat till miljöarbetarnas (chaufförernas) arbets-situation uppges vara mindre uppmärksammat och utvecklat, och behöver förbättras. Även om färre tillbud och händelser rapporteras jämfört med inom ÅVC-verksamheten så finns det uppenbara risker för hot och våld, såsom stora

² Lärande i arbetslivet.

inslag av ensamarbete och arbetsmoment som tillfälligt stannar upp trafiken, vilket kan leda till irritation hos andra trafikanter.

Utbildning och aktivt arbete för ökad säkerhet

Arbetstagarna ska, enligt AFS 1993:2, ha tillräcklig utbildning och tillräcklig information för att kunna utföra arbetet säkert och tryggt. Enligt stadens säkerhetspolicy ska medarbetare fortlöpande ges utbildning i förhållande till sitt ansvar och sina arbetsuppgifter för att förstå hur säkerhetsarbetet fungerar.

Granskningen visar att det inte har genomförts någon koncernövergripande utbildning för medarbetarna kopplat till hantering av hot- och våldssituationer. En utbildning inom området genomförs dock regelbundet för medarbetarna inom ÅVC-verksamheten, genom ett upphandlat utbildningsföretag. Av den utbildningsbeskrivning som vi har tagit del av framgår att utbildningen innehåller såväl teoretiska som praktiska inslag. Vidare visar granskningen att det inom ÅVC-verksamheten planeras för en ytterligare utbildning i konflikthantering, som dock har skjutits fram till 2022.

Motsvarande utbildningar kopplat till hantering av hot- och våldssituationer och/eller konflikthantering har inte genomförts för miljöarbetarna inom insamlingsverksamheten. Enligt uppgift planeras det dock centralt, genom HR-avdelningen, för en målgruppsanpassad utbildning inom området.

2.3.2.2 Riskhantering och tillbudsrapportering

I AFS 1993:2 anges att de risker för våld eller hot om våld som kan finnas i arbetet ska utredas av arbetsgivaren. Arbetsgivaren ska vidta de åtgärder som kan föranledas av utredningen. Det är viktigt att göra en bedömning av risken för våld och hot både för arbetsplatsen i sin helhet och för enskilda arbets-situationer. Vid planering och anordnande av ensamarbete är det viktigt att risken för våld och hot har beaktats.

Enligt föreskrifterna kan en noggrann kartläggning av arbetet behövas. Det är viktigt att utredningen utmynnar i ett åtgärdsprogram där risken avgör vilka åtgärder som behövs. Åtgärderna kan exempelvis bestå av organisatoriska förändringar och utbildning. Arbetstagarna ska få särskilt stöd och handledning vid arbete där det finns risk för återkommande våld eller hot om våld.

Enligt Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet ska personsäkerhetsarbetet, liksom det övriga säkerhetsarbetet, bedrivs inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet med tyngdpunkt på förebyggande aktiviteter för att skapa en trygg miljö. Regelbundna riskbedömningar ska göras och dokumenteras.

Granskningen visar att den ovannämnda LIA-praktikanten, inom ramen för kartlägningsarbetet, har genomfört en koncernövergripande riskinventering och riskbedömning avseende hot- och våldsrisker. Risker har identifierats vid rörliga arbetsställen, fasta arbetsställen, inom ÅVC-verksamheten och för övriga situationer. Riskerna har därefter bedömts (låg, medel eller hög risk). För varje risk har exempel på möjliga åtgärder identifierats. Flera av dessa åtgärder

har tydliga inslag av förebyggande aktiviteter, det vill säga för att undvika att hot- och våldssituationer uppstår.

Utöver arbetet ovan har det inte genomförts någon koncernövergripande utredning av hot- och våldsrisker. Inte heller inom ÅVC-verksamheten eller insamlingsverksamheten har det skett några systematiska riskinventeringar kopplat till hot- och våldsrisker specifikt. Vi noterar att det, inom ramen för kartlägningsarbetet, har tagits fram en riskinventeringsmall för hot- och våldsrisker som kan tillämpas av koncernens verksamhet. Det finns därför administrativa förutsättningar för verksamheterna att påbörja och dokumentera riskinventeringar, riskbedömningar och lämpliga åtgärder.

I riktlinjen för personsäkerhet anges att tillbuds- eller arbetsskadeanmälan alltid ska göras när medarbetare har utsatts för hot eller våld. Enligt AFS 1993:2 ska tillbud och händelser med våld eller hot om våld dokumenteras. Enligt föreskrifterna ska tillbud och händelser även utredas. Av riktlinjen för personsäkerhet framgår vidare att hot och våld mot personal skyndsamt ska polisanmälas av ansvarig chef tillsammans med den drabbade.

Enligt uppgift har totalt cirka 19 tillbud/händelser avseende hot och våld rapporterats i koncernens avvikelserrapporteringssystem TRIA under 2021. Det framgår av intervjuerna att hot- och våldssituationer kan rapporteras inom flera kategorier i systemet, varför det krävs en viss handpåläggning för att ta fram en heltäckande sammanställning. Närmaste chef ansvarar för att utreda de tillbud/händelser som rapporteras i TRIA.

Vi har tagit del av en sammanställning över ett urval av tillbud/händelser som har rapporterats under 2021, inklusive eventuella åtgärder som har vidtagits. Det ska nämnas att flera rapporterade tillbud/händelser handlar om individer som betar sig aggressivt och hotfullt, snarare än regelrätta hot mot medarbetare. Av intervjuerna framgår att det inte har skett någon tillbuds- eller arbetsskadeanmälan om hot eller våld till Arbetsmiljöverket respektive Försäkringskassan under året. Enligt uppgift har polisanmälningar gjorts vid ett par tillfällen.

2.3.2.3 Rutiner för personsäkerhetsarbetet

Enligt AFS 1993:2 ska det finnas särskilda säkerhetsrutiner för arbete som kan medföra risk för våld eller hot om våld. Rutinerna ska hållas aktuella och följas upp fortlöpande. Rutinerna ska även vara kända av alla arbetstagare som kan bli berörda av riskerna.

Motsvarande krav på rutiner, aktualitet och uppföljning samt arbetstagares kännedom om rutinerna finns i Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet, där med betoning på särskilt utsatta verksamheter. Förutom rutiner ska även de speciella regler och den teknik som behövs tas fram av dessa verksamheter, i samverkan med säkerhetsfunktionen.

Vi noterar att ett förslag till en koncernövergripande rutin respektive riktlinjer för hot och våld har tagits fram inom ramen för kartlägningsarbetet under året.

Granskningen visar att det pågår ett arbete med att se över och justera de berörda styrdokument. Enligt uppgift kommer dokumenten, efter att anpassningar har genomförts, att fastställas och kommuniceras.

Inom ÅVC-verksamheten finns skriftliga rutiner dels för hot och våld, dels vid ensamarbete. Av rutinen för hot och våld framgår hur medarbetarna ska agera om en hot- eller våldssituation uppstår. Rutinen vid ensamarbete anger bland annat att en ÅVC-medarbetare som utför ensamarbete ska begränsa arbetsuppgifter som bedöms vara en risk samt uppehålla sig inomhus om personen upplever risk för hot och våld. Enligt uppgift ska rutinerna finnas fysiskt i pärmar vid varje återvinningscentral. Nya rutiner ska även gås igenom med medarbetarna vid arbetsplatsträffar eller skickas ut via e-post. Befintliga rutiner ska gås igenom med nyanställda medarbetare.

Granskningen visar att det inom insamlingsverksamheten saknas motsvarande verksamhetsspecifika rutiner för personsäkerhet.

Säkerhetsrutiner avseende larm

Av AFS 1993:2 framgår att arbetstagarna ska ha möjlighet att kalla på snabb hjälp vid en vålds- eller hotsituation. Arbetsgivaren ska se till att det finns larmutrustning där så krävs för säkerheten. Larm och larmutrustning ska underhållas och kontrolleras. Om det behövs ska det även finnas andra tekniska hjälpmedel. Arbetsgivaren ska även säkerställa att det finns fastställda rutiner för vem som ska ta emot larm och vilka åtgärder som ska vidtas vid larm. Det ska genomföras regelbunden övning av säkerhetsrutiner och åtgärder vid larm.

Granskningen visar att personalen vid återvinningscentralerna har tillgång till bärbara överfallslarm. Larmen är kopplade till en larmcentral via anlitate vaktbolag (ett för Göteborg och ett för Kungälv). En skriftlig rutin för överfallslarmen har upprättats. Där framgår att larmcentralen vid larm meddelas och får tillgång till GPS-koordinater och en kartbild där positionen för den som larmar visas. Genom en medhörningsfunktion får operatören information om läget och kan påkalla väktare eller polis. Det framgår även att larmen laddas efter avslutat arbetspass och funktionstestas genom en månatlig rutin.

Miljöarbetarna inom insamlingsverksamheten har inte tillgång till överfallslarm. Platschefen och en av driftcheferna uppger i en intervju att det inte har bedömts finnas ett generellt behov av överfallslarm, men att det skulle kunna vara aktuellt vid specifika situationer där risknivån är förhöjd. Till exempel på särskilda rutter där det har förekommit hotfulla situationer. I intervjun betonas även att medarbetarna har tillgång till arbetstelefoner och därmed möjlighet att ringa 112 om en nödsituation skulle uppstå.

2.3.2.4 Hantering och uppföljning av vålds- och hotsituationer

Av AFS 1993:2 framgår att det ska finnas rutiner som säkerställer att arbetstagare som utsätts för våld eller hot om våld snabbt får hjälp och stöd i syfte att förebygga och lindra såväl fysisk som psykisk ohälsa. Enligt stadens riktlinje

för personsäkerhet ska det finnas ett framtaget åtgärdsprogram som ska kunna aktiveras när en medarbetare blir utsatt för våld eller hot i sin yrkesutövning.

I riktlinjen för personsäkerhet anges även att ansvarig chef ansvarar för att den som blivit utsatt för allvarligt hot, och den personalgrupp som berörts, får delta i uppföljande samtal. Minimum är att uppföljning sker efter en vecka, tre månader och ett år. Vid behov ska uppföljning även ske vid fler tillfällen.

Granskningen visar att det finns en koncerngemensam checklista för krisstöd, vilket beskrivs som det omedelbara omhändertagandet av en person i kris. Som exempel nämns bland annat situationer där medarbetare har utsatts för hot och våld. Checklistan innehåller ett antal steg och åtgärder som ska eller bör vidtas. Det handlar bland annat om att samla gruppen, att alla ska få möjlighet att tala om det inträffade och att den som har utsatts för starkt påfrestande händelser kan behöva tillfälliga förändringar av arbetsuppgifter eller arbetstider. För varje steg/åtgärd i checklistan finns en ruta som ska dokumenteras.

Vi noterar att det i checklistan inte anges att det vid allvarliga hot mot en medarbetare, som minimum, ska genomföras uppföljande samtal efter en vecka, tre månader respektive ett år. Det framgår enbart att det i anslutning till allvarliga händelser kan vara av avgörande betydelse med avlastningssamtal (debriefing).

2.3.2.5 Uppföljning av säkerhetsnivån och personsäkerhetsarbetet

Av Göteborgs Stads säkerhetspolicy framgår att bolagsledningen minst årligen ska följa upp att säkerhetsnivån är acceptabel, med åiterrapportering till styrelsen. I riktlinjen för personsäkerhet anges därutöver att bolaget, för personsäkerhetsområdet, årligen ska gå igenom alla inträffade händelser, latent hot och nuvarande rutiner. Utifrån den årliga översynen ska en handlingsplan upprättas i syfte att tydliggöra hur rutinerna ska förbättras och riskerna minskas.

Granskningen visar att det inte sker någon årlig uppföljning av att säkerhetsnivån är acceptabel, med åiterrapportering till styrelsen. Koncernen går inte heller, för personsäkerhetsområdet, årligen igenom alla inträffade händelser, latent hot och nuvarande rutiner. Det upprättas därmed inte heller någon handlingsplan i enlighet med ovannämnda bestämmelse.

2.3.3 Bedömning

Lekmannarevisorerna bedömer att arbetet med personsäkerhet delvis bedrivs i enlighet med gällande regelverk, men att det finns avvikelser och förbättringsområden som behöver åtgärdas.

Vi ser positivt på att koncernen, med hjälp av en praktikant inom arbetsmiljöområdet, har låtit kartlägga arbetet och ta fram förslag på en övergripande rutin och riktlinjer för hot- och våldssituationer. Vi bedömer att det pågår ett relevant utvecklingsarbete för att stärka personsäkerhetsarbetet, bland annat utifrån den

aktuella kartläggningen. Vi noterar att övergripande styrdokument avseende hantering av hot och våld är under framtagande.

När det gäller att systematiskt utreda, dokumentera och bedöma hot- och våldsrisker inom koncernen, bedömer vi att detta är ett generellt förbättringsområde. Det handlar både om koncernövergripande och verksamhetspecifika riskinventeringar och riskbedömningar, där riskerna är mer påtagliga.

Vi bedömer att det finns betydande skillnader mellan ÅVC-verksamheten och insamlingsverksamheten, vad gäller upprättade rutiner, utbildningsinsatser och vidtagna åtgärder. Det kan förklaras med att fler tillbud/händelser kopplat till hotfulla situationer har rapporterats inom ÅVC-verksamheten. Vi bedömer samtidigt att det även inom insamlingsverksamheten finns tydliga hot- och våldsrisker, inte minst stora inslag av ensamarbete, som behöver analyseras, åtgärdas och dokumenteras mer systematiskt. Behovet av rutiner, utbildningar och åtgärder är självklart inte heller begränsat till dessa verksamheter.

Vi bedömer att det finns ett fungerande system för tillbudsrapportering. Det framgår dock inte av nuvarande rutiner eller arbetssätt när och hur exempelvis hotfulla situationer ska polisanmälas eller tillbudsanmälas/anmälas som arbetskada till Arbetsmiljöverket respektive Försäkringskassan. Vi menar att bedömningsgrunder och former för detta behöver tydliggöras inom ramen för det pågående utvecklingsarbetet och de styrdokument som upprättas.

Slutligen konstaterar vi att det finns avvikelser mot Göteborgs Stads säkerhetspolicy och riktlinje för personsäkerhet, när det gäller att årligen följa upp säkerhetsnivån respektive personsäkerhetsarbetet. Styrelsen behöver säkerställa att områdena följs upp på det sätt som anges i styrdokumentet.

Följande rekommendation lämnas utifrån granskningen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa följsamhet mot föreskrifterna om våld och hot i arbetsmiljön (AFS 1993:2), Göteborgs Stads säkerhetspolicy och Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet.

2.4 Uppföljning av systemet för styrning, uppföljning och kontroll

Lekmannarevisorerna granskade 2018 systemet för styrning, uppföljning och kontroll. Vi bedömde att styrelsens och den verkställande direktörens interna styrning och kontroll i några delar inte var ändamålsenlig och tillräcklig samt avvek mot gällande riktlinjer. Utifrån granskningen bedömde vi att arbetet kunde förbättras inom ett antal områden. Följande rekommendation riktades därför till styrelsen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa följsamhet mot stadens riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

Rekommendationen har följts upp under 2019 och 2020. Vi bedömde, vid både tillfällena, att arbetet med styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har stärkts i delar, men att rekommendationen sammantaget kvarstår. Det behöver i uppföljningen av internkontrollplanen framgå om införda åtgärder för att minska identifierade risker har fått avsedd effekt. Detta i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll. Vidare bedömer vi att en sådan verifiering förutsätter att resultatet och slutsatserna av genomförda kontroller i internkontrollplanen dokumenteras.

Vi har i år följt upp rekommendationen genom att ta del av och analysera styrelsens uppföljning av internkontrollplanen för 2021. Vi har även intervjuat koncernens hållbarhetschef (som samordnar uppföljningen) och översiktligt tagit del av dokumentationen av genomförda kontroller i internkontrollplanen.

2.4.1 Iakttagelser

Styrelsen har under 2021 inkommit med ett yttrande om hur rekommendationen kommer att omhändertas. Där framgår att Renova har uppdaterat rutinen och mallen för riskanalys, där uppföljning av om åtgärden har gett avsedd effekt har tydliggjorts. Genomförda kontroller ska enligt yttrandet även dokumenteras.

Granskningen visar att det i uppföljningen av internkontrollplanen för 2021 (som behandlades av styrelsen den 23 september) framgår dels vilka beslutade åtgärder som hade genomförts vid uppföljningstillfället, dels om åtgärderna bedömdes ha fått avsedd effekt. Bedömningarna framgår under egen rubrik.

Till skillnad från föregående år noterar vi även att det i uppföljningen av 2021 års intern kontrollplan kortfattat redovisas hur vissa av åtgärderna har genomförts. Denna redovisning varierar dock mellan olika åtgärder, då utförandet beskrivs mer eller mindre utförligt.

Kontrollerna i internkontrollplanen handlar i regel om att verifiera att beslutade åtgärder har genomförts enligt plan. Granskningen visar att kontrollerna, som ofta består av underlag som har skickats till hållbarhetschefen från de tjänstepersoner som har ansvarat för genomförandet, dokumenteras. Vi har inte granskat åtgärderna eller bedömningen av åtgärderna i sig.

2.4.2 Bedömning

Lekmannarevisorerna bedömer att relevanta åtgärder har vidtagits för att stärka följsamheten mot Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll. Vi menar att redovisningen av genomförda åtgärder, och hur de har påverkat den aktuella risken, fortsatt kan utvecklas och bli mer utförlig. Detta som en grund för att kunna verifiera behovet av eventuella ytterligare åtgärder. Sammantaget bedömer vi dock att rekommendationen har omhändertagits. Vi kommer att fortsätta följa bolagets arbete med styrning, uppföljning och kontroll.

2.5 Uppföljning av inköp och upphandling

PwC granskade 2019, på uppdrag av stadsrevisionen, inköp och upphandling vid bolaget. Granskningen syftade bland annat till att bedöma om styrelsen följer gällande upphandlingslagstiftning och regelverk/riktlinjer inom området, om det förekommer otillåtna direktupphandlingar och om direktupphandlingar följer kraven på tillvaratagande av konkurrens och dokumentation.

Granskningen visade bland annat att det förekom flera brister i hanteringen av direktupphandlingar, framför allt när det gäller dokumentationskrav och krav på tillvaratagande av konkurrens. Följande rekommendation lämnades:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att omhänderta de brister som har identifierats utifrån granskningen samt säkerställa att inköps- och upphandlingsarbetet bedrivs i enlighet med gällande regelverk.

Rekommendationen följdes upp under 2020. Den uppföljande granskningen visade att åtgärder har vidtagits för att stärka den interna kontrollen av framför allt direktupphandlingar. Vi konstaterade samtidigt att fastställandet och implementeringen av den nya inköpshandboken, som styrelsen lyft fram som en central åtgärd för att omhänderta rekommendationen, inte hade genomförts som planerat under året. Denna åtgärd flyttades istället fram till 2021. Mot denna bakgrund bedömde vi att rekommendationen kvarstod.

Vi har i år följt upp rekommendationen genom att ställa frågor till inköps- och upphandlingschefen samt genom att ta del av och analysera inköpshandboken. Granskningen har inte omfattat stickprov av genomförda inköp under året.

2.5.1 Iakttagelser

Styrelsen har under 2021 inkommit med ett yttrande om hur rekommendationen kommer att omhändertas. Där framgår att den nya inköpshandboken kommer att fastställas under året. I samband med detta kommer utbildningsinsatser att genomföras. När det pågående uppgraderingsprojektet av affärssystemet IFS är genomfört och fungerande rutiner har etablerats kommer Renova, enligt yttrandet, att göra en bedömning av hur beställarorganisationen bör se ut.

Granskningen visar att den nya inköpshandboken har fastställts av ekonomichefen den 1 september 2021. Av inköpshandboken framgår att den ska läsas tillsammans med bolagets delegationsförteckning och attestregler, då enbart behöriga personer har rätt att attestera inköp. Vidare framgår att övriga berörda lagar, regler och riktlinjer ska tillämpas.

Inköpshandboken reglerar inköp inom ramen för befintliga avtal och inköp där avtal saknas. Den reglerar även leveranskontroll, avtalsuppföljning och avvikelshantering efter beställning. Inköp ska i första hand göras utifrån befintliga avtal. Det framgår att inköp utanför befintliga avtal, upp till 50 000 kronor, ska ske affärsmässigt och på ett sådant sätt att konkurrensen tillvaratas. För köp mellan 50 000 kronor och den övre direktupphandlingsgränsen ska i

normalfallet minst tre leverantörer tillfrågas. Valet av leverantör ska ske utifrån vad som, efter en jämförelse av pris, kvalitet och med beaktande av eventuella övriga mål, är mest fördelaktigt för Renova.

Direktupphandlingar som överstiger 50 000 kronor ska enligt Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling dokumenteras. Det framgår även vilken information som ska framgå av dokumentationen, exempelvis vem som ansvarat för inköpet, om och hur konkurrensen togs tillvara och kontroll av att direktupphandlingsgränsen inte överskridits.

Vi noterar att det i inköpshandboken anges att direktupphandlingar över 50 000 kronor ska dokumenteras med de uppgifter som redogörs för i stadens riktlinje. Det tydliggörs även att beloppsgränsen för direktupphandlingar bygger på koncernens samlade inköp under ett år, för varor och tjänster av samma slag. Anskaffningsbehovet behöver därför samordnas för att säkerställa att det sammanslagna värdet inte överstiger direktupphandlingsgränsen.

2.5.2 Bedömning

Lekmannarevisorerna konstaterar att arbetet med koncernens nya inköpshandbok har slutförts och fastställts under året. Vi bedömer att den på ett relevant och tydligt sätt redogör för bland annat regelverket och bestämmelserna avseende direktupphandlingar. Det är viktigt att inköpshandboken implementeras och görs känd i organisationen. Vi ser positivt på de fortsatta utbildningsinsatser och den översyn av beställarorganisationen som enligt uppgift planeras.

Vi bedömer att bolaget, genom att fastställa inköpshandboken och kombinerat med redan vidtagna åtgärder som noterades under 2020 års uppföljande granskning, har omhändertagit rekommendationen. Vi vill samtidigt betona vikten av att styrelsen, inom ramen för den interna kontrollen, fortsätter att följa och verifiera att inköps- och upphandlingsverksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och riktlinjer inom området.

2.6 Uppföljning av offentlighet och sekretess

Lekmannarevisorerna granskade 2020 offentlighet och sekretess vid bolaget. Syftet var att bedöma om det finns ändamålsenliga rutiner som säkerställer rätten att ta del av offentliga handlingar. Granskningen visade att sådana rutiner i huvudsak fanns. Vi noterade däremot att flera obligatoriska dokument som berör arkiv- och informationsredovisningen saknades, var inaktuella eller inte följde gällande krav på utformning och innehåll.

Följande rekommendation lämnades utifrån granskningen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa följsamhet mot Göteborgs Stads föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationsredovisning samt tillhörande tillämpningsanvisning.

Vi har, utöver att ta del av styrelsens yttrande (se nedan), ställt kompletterande frågor till koncernens nya arkivansvarige under året.

2.6.1 Iakttagelser

Styrelsen har under 2021 inkommit med ett yttrande om hur rekommendationen kommer att omhändertas. Där framgår bland annat att bolaget har anställt en arkivansvarig som arbetar med att, tillsammans med verksamheten, upprätta och uppdatera de berörda dokumenten. Dokumenthanteringsplaner för bolagen är under framtagande, där två av fem verksamhetsområden kommer att färdigställas under 2021. Övriga verksamhetsområden planeras att färdigställas under 2022. Arbetet med arkivförteckningar har påbörjats.

Av yttrandet framgår vidare att ytterligare obligatoriska dokument är beroende av uppgifter ur dokumenthanteringsplanerna och/eller arkivförteckningarna. De kommer därför att färdigställas när arbetet har kommit tillräckligt långt.

Bolagets nya arkivansvarige uppger att det är ett prioriterat arbete att få berörda dokument på plats. Det handlar samtidigt om ett omfattande arbete, som kräver deltagande från verksamheten. Dokumenten kommer därför att upprättas successivt, vilket även framgår av styrelsens yttrande. Utöver den dokumentation som upprättas under 2021, exempelvis dokumenthanteringsplaner avseende två verksamhetsområden, är planen bland annat att påbörjade arkivförteckningar för samtliga arkivbildare ska finnas under 2022.

2.6.2 Bedömning

Lekmannarevisorerna har, mot bakgrund av styrelsens yttrande och den dialog som har förts med koncernens nya arkivansvarige, valt att inte genomföra någon uppföljning av rekommendationen under året. Vi bedömer att det pågår ett aktivt arbete med att upprätta eller revidera obligatoriska dokument inom arkiv- och informationsredovisningen, men att det i nuläget är för tidigt att kunna bedöma om rekommendationen har omhändertagits. Rekommendationen, som därmed kvarstår, kommer att följas upp vid ett senare tillfälle.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa följsamhet mot Göteborgs Stads föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationsredovisning samt tillhörande tillämpningsanvisning.

2.7 Uppföljning av resor i tjänsten

Lekmannarevisorerna granskade 2020 resor i tjänsten inom koncernen. Syftet med granskningen var att bedöma om styrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende resor i tjänsten.

Lekmannarevisorerna bedömde att den interna kontrollen inte är tillräcklig och behöver stärkas inom området. Det behöver bland annat säkerställas att chefer inte attesterar egna resekostnader, att reseräkningar upprättas i större utsträckning och att de traktamenten som ska betalas ut till anställda reduceras i de fall arbetsgivaren även har betalat deras måltider. Vidare bedömde vi att den lokala anvisningen för tjänsteresor behöver uppdateras och att processen för att godkänna resor i tjänsten kan förtydligas, så att godkännanden dokumenteras skriftligt. Vi bedömde att det, vid utlandsresor, bör säkerställas att resplan inklusive val av färdstätt och logi upprättas.

Följande rekommendationen lämnades utifrån granskningen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar bolaget att stärka den interna kontrollen avseende resor i tjänsten.

Vi har under året tagit del av styrelsens yttrande under året, avseende hur rekommendationen kommer att omhändertas.

2.7.1 Iakttagelser

Styrelsen har under 2021 inkommit med ett yttrande om hur rekommendationen kommer att omhändertas. Där framgår att en förstärkt intern kontroll med stickprovsanalyser kommer att införas gällande reseräkningars korrekthet samt attestförfarande vid eget deltagande avseende resehändelser. En påminnelse om gällande regler i attestregelverk samt rutin för reseräkningar har även tagits upp. Rutinen för resehändelser med tillhörande mall och resplan för utlandsresor kommer, enligt yttrandet, att omarbetas med en del förtydliganden. De nya rutinerna kommer även att gås igenom med alla chefer.

2.7.2 Bedömning

När granskningen genomfördes under 2020 fick den anpassas utifrån den pågående pandemin. Detta eftersom tjänsteresandet begränsades kraftigt under året. Under 2021 har bolagens tjänsteresande, i synnerhet när det gäller längre resor, varit fortsatt mycket begränsat. Lekmannarevisorerna har därför valt att inte göra någon uppföljning under året. Rekommendationen, som därmed kvarstår, kommer att följas upp vid ett senare tillfälle.

Lekmannarevisorerna rekommenderar bolaget att stärka den interna kontrollen avseende resor i tjänsten.

3 Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av kommunfullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer i kommunen. Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på kommunfullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapporter och granskningsredogörelser.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas löpande under året till kommunfullmäktige i revisionsrapporter.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen

4 Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när revisorerna ser förbättringsområden i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder som nämnden eller bolagsstyrelsen har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Gryaab AB

– granskning av verksamhetsåret 2021

2022-01-19

Januari 2022

Titel: Gryaab AB – granskning av verksamhetsåret 2021

Diarienummer: 0171/21

Lekmannarevisorer: Bengt Bivall och Bengt Rundberg

Yrkesrevisor: Magnus Braxenholm

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Innehåll

1	Sammanfattning	4
1.1	Sammanställning av rekommendationer	5
2	Granskning av verksamheten	6
2.1	Grundläggande granskning.....	6
2.1.1	lakttagelser.....	6
2.1.2	Bedömning	10
2.2	Projektstyrning.....	11
2.2.1	Utgångspunkter i granskningen	11
2.2.2	lakttagelser.....	12
2.2.3	Bedömning	17
3	Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	18
4	Språkbruk och revisionstermer	19

1 Sammanfattning

Styrelse och vd ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Lekmannarevisorernas sammanfattande bedömning är att delar av bolagets verksamhet behöver förbättras. Därför lämnar vi en rekommendation till styrelsen. I övrigt bedömer vi att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Nedan redogör vi kort för respektive område som omfattas av årets granskning.

- **Grundläggande granskning:** Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat, samtidigt som granskningen visar på förbättringsområden. Vi lämnar därför en rekommendation till styrelsen.
- **Projektstyrning:** Granskningen syftar till att bedöma om styrelsen säkerställer en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av sina investeringsprojekt. Lekmannarevisorerna bedömer att styrelsen i allt väsentligt säkerställer detta. Vi har dock identifierat vissa förbättringsområden i granskningen.

1.1 Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Grundläggande granskning	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa följsamhet mot bestämmelserna om kontroll och uppföljning av privata utförare i Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

2 Granskning av verksamheten

Styrelse och vd ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning och styrning samt interna kontroll, och en fördjupning.

2.1 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Det innebär att lekmannarevisorerna löpande följer styrelsens protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten. Granskningen omfattar exempelvis följande:

- följsamhet mot kommunallagen
- följsamhet mot aktiebolagslagen
- följsamhet mot bolagets ägardirektiv och bolagsordning
- följsamhet mot kommunfullmäktiges budget
- följsamhet mot Göteborg Stad kommunfullmäktiges styrande dokument, särskilt:
 - kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll
 - följsamhet mot kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning
- följsamhet mot lagen om allmänna vattentjänster.

2.1.1 Iakttagelser

2.1.1.1 Avsättningar till framtida investeringar

Gryaab utför den rening av avloppsvatten som ägarkommunerna är skyldiga att ordna enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV) § 6. Bolaget debiterar kommunerna för reningen. Kommunerna finansierar i sin tur verksamheten genom avgifter till fastighetsägarna (abonnenterna) i form av VA-taxor.

Enligt LAV § 30 får avgifterna inte överskrida det som behövs för att täcka kostnaderna för att ordna och driva VA-anläggningen. Självkostnadsprincipen gäller därmed för den kommunala VA-verksamheten. Av det aktieägaravtal som Gryaab's ägarkommuner har ingått framgår även av § 8 att kommunerna ska betala bolagets självkostnad för omhändertagande och rening av avloppsvatten.

Av LAV 30 § framgår vidare att medel får avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar. Det innebär ett överuttag av avgifter under en period, som istället intäktsförs i framtiden, i samband med att investeringen skrivs av.

För att kunna avsätta medel till en investeringsfond måste flera villkor uppfyllas. Det ska finnas en fastställd investeringsplan, avsättningen ska avse en bestämd åtgärd och åtgärden och de beräknade kostnaderna ska redovisas i planen. Det ska framgå när avsatta medel ska tas i anspråk samt de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek.

Vi noterar att Gryaabs styrelse har budgeterat för ett överskott på 12,5 miljoner kronor 2021, vilket avviker från tidigare budgetar som har lagts för ett nollresultat. Av budgeten framgår att överskottet ska avsättas till en investeringsfond i syfte att delfinansiera framtida investeringar, i enlighet med ovan nämnda bestämmelser i LAV § 30. Det planerade överskottet redogörs även för i bolagets ekonomiska långtidsplan. Med anledning av detta har vi, inom ramen för den grundläggande granskningen, bland annat intervjuat företrädare för bolaget samt fört dialog med den auktoriserade revisorn. Granskningen har inte omfattat bolagets kommunikation med ägarkommunerna, i egenskap av VA-huvudmän, eller hur bolaget i övrigt hanterar sitt resultat i relation till LAV.

Granskningen visar att bolaget under året har omvärderat planerna på en investeringsfond enligt LAV 30 §. Bolaget har därför inte heller säkerställt de förutsättningar som krävs för att kunna göra de aktuella avsättningarna, såsom att upprätta en investeringsplan som innehåller den information som ska finnas enligt lagstiftningen. Bolaget planerar dock fortsatt för ett positivt resultat för helåret 2021, och för kommande år. Det ekonomiska målet för 2021 har därmed inte förändrats. Bolagets nuvarande uppfattning är att det är möjligt att budgetera för och göra ett positivt resultat, och samtidigt leverera tjänster till ägarkommunerna till självkostnadspris, oaktat bestämmelserna i LAV 30 §.

Överskottet uppkommer enligt bolaget från övriga intäkter, såsom biogasförsäljning, och hanteras genom överavskrivningar, vilket ökar bolagets obeskattade reserver. Dessa medel uppges därefter kunna tas i anspråk i samband med att kapitalkostnaderna ökar, med anledning av framtida investeringar. Bolagets nya uppfattning i frågan framgår av den ekonomiska långtidsplanen och investeringsprognosen för 2023–2032, som fastställdes av styrelsen den 3 december 2021, i samband med beslut om budget för 2022.

2.1.1.2 Kontroll och uppföljning av privata utförare

Nämnder och bolag upphandlar i regel flera varor och tjänster på marknaden, exempelvis i form av utrustning och stödfunktioner. För investerande nämnder och bolag kan det även handla om upphandlingar av bygg- och anläggningsentreprenader. Men nämnder och bolag kan även, om det finns stöd i lagstiftningen, lägga ut själva utförandet av kommunala angelägenheter på till exempel privata företag. Huvudmannskapet och det övergripande ansvaret för den kommunala verksamheten kvarstår dock.

Enligt kommunallagen 5 kap. 3 § ska fullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Fullmäktige i Göteborgs Stad har valt att integrera programmet i riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll. Där finns bestämmelser som avser uppföljning, kontroll och allmänhetens insyn i de verksamheter som utförs av privata utförare av kommunala angelägenheter. Bestämmelserna gäller både för nämnder och bolagsstyrelser.

Gryaabs huvudsakliga uppdrag är, som tidigare nämnts, att samla in och behandla avloppsvatten inom ägarkommunerna. Det innefattar även att hantera det avloppsslam som uppstår. Genom att behandla slammet i en röt-kammaranläggning tillverkar bolaget biogas som därefter säljs till Göteborg Energi. För att ta vara på det avvattnade rötslammet som kvarstår anlitar bolaget en privat slamentreprenör. Slammet används bland annat som gödsel på jordbruksmark och för tillverkning av anläggningsjord. Entreprenören ansvarar för långtidslagring, transport, spridning av slam till jordbruk och tillverkning av olika jordprodukter.¹ Bolaget har under 2021, efter genomförd upphandling, tecknat avtal med en ny slamentreprenör från den 1 januari 2022.

Den upphandlade slamhanteringen har en tydlig koppling till den kommunala kärnverksamheten som bolaget ansvarar för. I syfte att översiktligt bedöma om styrelsen säkerställer tillräcklig följsamhet mot stadens bestämmelser om privata utförare har vi därför, inom ramen för den grundläggande granskningen, tagit del av bland annat avtalen med båda slamentreprenörerna, förfrågningsunderlag och uppföljningsdokumentation. Vi har även intervjuat berörda företrädare för bolaget. Nedan jämförs iakttagelserna med aktuella bestämmelser i riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll.

Uppföljning av privata utförare

Bolagsstyrelsen ska enligt 10 § årligen besluta om en tid- och arbetsplan för sitt eget planerings- och uppföljningsarbete. Bolagsstyrelsen anger på eget initiativ hur uppföljningen ska kompletteras och fördjupas för att säkerställa bolagsstyrelseansvaret för verksamheten. Det omfattar även verksamhet som utförs av privata utförare där bolagsstyrelsen är huvudman.

Styrelsen beslutade den 27 november 2020 om en tid- och arbetsplan för sitt eget planerings- och uppföljningsarbete under 2021. Den 29 oktober 2021 beslutade styrelsen om motsvarande plan för 2022. Av planerna framgår inte särskilt hur verksamhet som utförs av privata utförare ska följas upp. Styrelsen har inte heller, genom något annat beslut, angett hur sådan verksamhet ska följas upp (till exempel genom en separat uppföljningsplan eller motsvarande).

Även om styrelsen inte har angett särskilt hur privata utförare ska följas upp så visar granskningen att bolaget arbetar löpande med kontroll och uppföljning av den nuvarande slamentreprenörens utförande av uppdraget. Den regelbundna uppföljningen består huvudsakligen av avstämningsmöten mellan bolaget och

¹ Miljörapport Ryaverket 2020, s. 8–9

entreprenören samt kvalitetsrevisioner. Vid mötena avhandlas bland annat in- och utleveranser, arbetsmiljöfrågor och kvalitetsfrågor, inklusive eventuella avvikelser. Motsvarande struktur för uppföljning kommer även att tillämpas inom ramen för den nya entreprenaden.

Av intervjuerna framgår att uppföljningen i grunden inte skiljer sig mot annan entreprenaduppföljning. Att det handlar om en privat utförare av kommunal verksamhet saknar alltså betydelse utifrån ett uppföljningsperspektiv. Uppföljningen har inte heller rapporterats särskilt till styrelsen.

Mål, uppdrag och bestämmelser för verksamheten

Om bolagsstyrelsen anlitar en privat utförare för att utföra en kommunal angelägenhet, som annars skulle ha utförts i egen regi, har bolagsstyrelsen enligt 5 § (och som redogjorts för tidigare) kvar huvudmannskapet och det övergripande ansvaret för verksamheten. Bolagsstyrelsen ansvarar för att se till att den anlitade privata utföraren uppfyller de bestämmelser som gäller för verksamheten. Av 15 § framgår att de av bolagsstyrelsens mål och uppdrag som ska gälla för privata utförare ska fastställas och anges i avtal.

Granskningen visar att bolaget i förfrågningsunderlag och avtal har fastställt ett flertal krav och bestämmelser som gäller för verksamheten (slamhanteringen) och som entreprenörerna måste uppfylla. Den del av slammet som ska återföras till jordbruket måste exempelvis hanteras i enlighet med certifieringssystemet Revaqs² regler. För detta ska entreprenörerna, enligt avtalen, utöver regelverket i sig förhålla sig till bolagets Revaq-handbok.

I avtalen omnämns inte några eventuella styrelsemål eller styrelseuppdrag som ska gälla för entreprenörerna. Vi noterar att styrelsen bland annat har beslutat om ett mål att 60 procent av bolagets totala slam ska uppfylla Revaqs krav för att kunna återanvändas på åkermark. Det framgår av avtalen att entreprenörerna förbinder sig att ta emot upp till 60–80 procent Revaq-slam för jordbruksanvändning. Denna nivå ligger därmed i linje med styrelsens beslutade mål, även om målet alltså inte framgår av avtalen.

Allmänhetens insyn

Av 6 § framgår att bolagsstyrelsen ska bereda möjlighet för allmänhetens insyn av den verksamhet som utförs av privata utförare.

Bolaget har inte fattat något generellt beslut om hur allmänhetens insyn ska säkerställas när det gäller kommunal verksamhet som utförs av privata utförare. Formerna för allmänhetens insyn har inte heller fastställs i avtalen med den nuvarande eller den nya privata utföraren.

² Revaq är ett certifieringssystem som syftar till att minska flödet av farliga ämnen till reningsverk, skapa en hållbar återföring av växtnäring och hantera riskerna på vägen dit.

Utvärdering, uppföljning och redovisning av statistik

Bolagsstyrelsen ska enligt 11 § besluta om i vilken utsträckning privata utförare ska bidra med utvärdering, uppföljning och redovisning av statistik till uppdragsgivaren (huvudmannen), nationella register och övriga myndigheter.

Styrelsen har inte fattat något generellt beslut om i vilken utsträckning privata utförare av kommunal verksamhet ska bidra med utvärdering, uppföljning och redovisning av statistik. Granskningen visar dock att bolaget i avtalen med entreprenörerna har fastställt att de ska tillhandahålla all dokumentation som uppfyller myndighets relevanta myndighetskrav, och eventuella andra krav, på omhändertagande av slam och samtransporter. Detta inkluderar bland annat månadsrapportering med uppgifter om mängder och slutanvändning, spårbarhet genom att kunna redovisa hur varje slamlass har omhändertagits och övrig information avseende slammet som kan vara av intresse för beställaren.

2.1.2 Bedömning

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat. Samtidigt visar granskningen på förbättringsområden.

När det gäller bolagets möjligheter att budgetera för och göra ett positivt resultat för helåret, och samtidigt uppfylla självkostnadskravet, konstaterar vi att frågan är både komplex och omfattande. Vi förstår intentionerna med att vilja säkerställa finansiering av framtida investeringar i kombination med ett jämnt avgiftsuttag. Vi bedömer samtidigt att de juridiska och ekonomiska förutsättningarna för upplägget behöver utredas vidare. En indikation på detta är att bolaget under året har omvärderat planerna på en investeringsfond enligt LAV 30 §, som ges uttryck för i budgeten och i den ekonomiska långtidsplanen.

Vidare bedömer vi att frågan om avsättningar till framtida investeringar, oavsett om det sker inom ramen för en investeringsfond eller inte, skulle kunna utgöra en fråga av principiell beskaffenhet eller annars större vikt. Bolaget är enligt bolagsordningen skyldig att inhämta ställningstaganden från ägarkommunernas fullmäktige innan ett sådant beslut tas. Av tjänsteutlåtandena som låg till grund för styrelsens budgetbeslut för 2021 respektive 2022 framgår att ärendena avser årligen återkommande frågor och inte bedöms vara av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Vi kan inte se att styrelsen i övrigt har gjort någon särskild prövning av om frågan om överskott i förhållande till självkostnadskravet kan bedömas vara av principiell beskaffenhet eller annars större vikt.

Lekmannarevisorerna bedömer att bolaget löpande följer upp och kontrollerar den upphandlade slamentreprenörens verksamhet. Styrelsen kan dock tydliggöra de övergripande formerna för att kontrollera, följa upp och bereda insyn för allmänheten i kommunala verksamheter som utförs av privata utförare. Det innebär bland annat att, som en del av planerings- och uppföljningsarbetet, ange hur sådana verksamheter följs upp under året. Vi bedömer även att styrelsen

skriftligen behöver ta del av uppföljningen i någon form. Vidare bedömer vi att det i framtida avtal med privata utförare av kommunal verksamhet behöver anges vilka eventuella styrelsemål och styrelseuppdrag som gäller, samt hur formerna för allmänhetens insyn i verksamheten ska regleras.

Följande rekommendation lämnas:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa följsamhet mot bestämmelserna om privata utförare i Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

2.2 Projektstyrning

2.2.1 Utgångspunkter i granskningen

Göteborg är motorn i en växande storstadsregion och stora investeringar pågår på stadsutvecklingsområdet. Gryaab renar i dagsläget avloppsvatten från cirka 800 000 personer samt flera verksamheter och industrier. Det är viktigt att bolagets anläggningar på sikt är tillräckligt dimensionerade och att nödvändiga investeringar genomförs. Detta kräver i sin tur att bolaget har fungerande rutiner och arbets sätt för att styra, följa upp och kontrollera sina investeringsprojekt.

Lekmannarevisorerna har, mot denna bakgrund, granskat bolagets projektstyrning. Syftet är att bedöma om bolaget säkerställer en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av sina investeringsprojekt. Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskning:

1. Säkerställer styrelsen en ändamålsenlig styrning av sina investeringsprojekt?
2. Säkerställer styrelsen ett ändamålsenligt genomförande av sina investeringsprojekt?
3. Säkerställer styrelsen en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av sina investeringsprojekt?

Revisionskriterier i granskningen består huvudsakligen av Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll och Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

Granskningen har genomförts genom intervjuer och dokumentstudier. Vi har intervjuat berörda tjänstepersoner, såsom chefer och projektledare. Vi har samlat in och analyserat rutiner, mallar, stöddokument och liknande dokumentation som berör projektverksamheten.

Vi har tagit stickprov på fyra genomförda eller pågående investeringsprojekt för att översiktligt bedöma om beslutsunderlag och projektdokumentation har upprättats och går att följa på ett tydligt sätt. Stickprovsgranskningen har inte syftat till att bedöma projekten eller de tekniska/ekonomiska övervägandena i sig, utan

om projekten bedrivs inom ramen för bolagets modell och systematik för att styra, följa upp och kontrollera projekt.

2.2.2 Lakttagelser

2.2.2.1 Styrning av investeringsprojekt

Av intervjuerna framgår att styrelsen fattar beslut om investeringar som överstiger fem miljoner kronor. Investeringsbeslut upp till fem miljoner kronor tas av verkställande direktören.

Vi noterar att det inte finns någon beslutad delegationsförteckning eller motsvarande, där befogenhets- och beloppsfördelningen tydligt framgår. Det framgår dock av styrelsens arbetsordning att verkställande direktören ska förelägga beslut om investeringar utanför antagen budget till styrelsen. Som en bilaga till bolagets årliga beslut om budget fastställer styrelsen varje år en ekonomisk långtidsplan, där planerade (kända) investeringar anges. Av intervjuerna framgår att investeringar bland annat identifieras utifrån de behov och underhållsplaner som finns inom avdelningarna Drift och Teknisk försörjning.

Enligt bolaget är huvudregeln, mot bakgrund av ovan, att verkställande direktören inte behöver förelägga beslut om investeringar till styrelsen om de ingår i den fastställda budgeten. Eftersom verkställande direktören samtidigt måste förhålla sig till bolagets attestregler, behöver investeringar som överstiger fem miljoner kronor trots detta beredas till styrelsen för beslut. Enligt attestreglerna har verkställande direktören rätt att bland annat attestera kostnader upp till fem miljoner kronor, och kostnader över fem miljoner kronor inom ramen för investeringsprojekt som styrelsen har fattat beslut om.

För samtliga investeringsbeslut tillämpas sedan hösten 2020 Göteborgs Stads ärendemall, som gäller för all ärendeberedning inom bolaget. I mallen (tjänsteutlåtandet) ska den sociala, ekonomiska och ekologiska dimensionen av ett beslut beskrivas. Det ska även göras en bedömning av om beslutet bedöms vara av sådan principiell beskaffenhet eller annars större vikt att ställningstagande först ska inhämtas av respektive ägarkommuns fullmäktige. Innan bolaget gick över till stadens ärendemall tillämpades en separat mall för investeringsbeslut.

Stickprovsgranskningen visar att investeringsbeslut och beslutsunderlag har upprättats för de berörda investeringsprojekten. Två av projekten överstiger fem miljoner kronor och har beslutats av styrelsen. De återstående två projekten, som understiger fem miljoner kronor, har beslutats av verkställande direktören.

Vi noterar att de investeringsbeslut som omfattas av stickprovet avser en ungefärlig snarare än en maximal investeringskostnad. För ett av projekten som styrelsen har beslutat om framgår exempelvis att investeringen får genomföras till en beräknad kostnad av cirka 40 miljoner kronor. I tjänsteutlåtandet som ligger till grund för beslutet anges att styrelsen föreslås godkänna investeringen till en kostnad av 40 miljoner kronor +/- 10 procent. Sammantaget kan beslutet

och underlaget utläsas som att investeringen får uppgå till maximalt 44 miljoner kronor. Detta framgår dock inte tydligt genom att bara läsa styrelsens beslut.

Roll- och ansvarsfördelning

Ansvar för projektverksamheten finns vid avdelningen Projekt och planering. Flera delar av bolaget involveras dock i beställning, genomförande och överlämning/framtida drift av investeringarna.

Granskningen visar att ett styrdokument som beskriver de olika rollerna i projekten har upprättats. Dokumentet finns, liksom övriga styrdokument och mallar, tillgängligt digitalt i bolagets uppdrags- och projekthandbok. I dokumentet redogörs bland annat för beställarens, styrgruppens, projektledarens och projektgruppens roller i ett investeringsprojekt. Det framgår vilka uppgifter som respektive person eller grupp ansvarar för.

Projektledaren ansvarar ytterst för att leda och styra projektet, bland annat utifrån de direktiv och ramar som styrgruppen beslutar om och de egenkontroller som ska genomföras. Vid avdelningen Projekt och planering finns utöver anställda projektledare även projektingenjörer, som i regel bedriver mindre omfattande investeringar och anläggningsändringar. För enkelhetens skull väljer vi att enbart använda begreppet projektledare i granskningen.

Intervjuerna visar att roll- och ansvarsfördelningen i projekten i huvudsak uppfattas som tydlig. En utmaning som lyfts fram i ett par intervjuer är att projekten bemannas med personal från linjeorganisationen, som har kompetens inom olika discipliner såsom PDU (Process, drift och underhåll), Bygg och Mark och El och Automation.³ Reningsverket är alltid i drift, och eftersom dessa medarbetare har sina ordinarie arbetsuppgifter vid sidan av projekten, kan projektledarens mandat och befogenheter uppfattas som oklart i förhållande till den löpande driftverksamheten. En god dialog och planering med berörda avdelningschefer lyfts fram som en viktig faktor för att undvika krockar mellan projekten och den löpande verksamheten.

Riskhantering

Av Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll § 16 ska bolagsstyrelsen säkerställa att riskhantering sker kontinuerligt inom väsentliga verksamhetsområden, processer och projekt samt alltid vid större förändringar i verksamheten.

Av intervjuerna framgår att olika typer av riskanalyser genomförs inom ramen för investeringsprojekten. Det upprättas exempelvis arbetsmiljöplaner där arbetsmiljörelaterade risker dokumenteras. Av intervjuerna framgår även att det finns metoder och arbetssätt för att analysera processrisker inom ramen för en särskild riskanalysmodell (HAZOP). I uppdrags- och projektbeställningen (som redogörs för nedan) finns en rubrik där identifierade risker redovisas.

³ För varje berörd disciplin finns en disciplingrupp, som leds av en disciplinledare, i projektet. Disciplinledarna ingår i projektgruppen som leds av projektledaren.

Stickprovgranskningen visar att det, under den ovannämnda rubriken i uppdrags- och projektbeställningarna, i regel redovisas få identifierade risker. Detaljnivån och beskrivningarna av riskerna varierar även. I ett av projekten redovisas exempelvis flera risker som kan uppstå, samt hur riskerna ska omhändertas eller vem/vilka som ansvarar för att hantera dem. Motsvarande information saknas eller framgår inte lika tydligt i de övriga tre projekten.

2.2.2.2 Genomförande av investeringsprojekt

Granskningen visar att bolaget bedriver sina investeringsprojekt utifrån en dokumenterad projektmodell. Vi noterar att modellen bygger på och har anpassats utifrån Göteborgs Stads gemensamma byggprocess (GBP) och de krav på egenkontroller som följer av den.

Ett beskrivningsdokument för investeringsprojekt inom bygg och anläggning har upprättats av bolaget, där projektens delprocesser och stödprocesser redogörs för. Delprocesserna består av:

- förstudie (utredning)
- program (förprojektering)
- genomförande (detaljprojektering och byggnation)
- avslut av projekt (överlämnande).

Stödprocesserna består av ledning, styrning och kontroll respektive upphandling, avrop och inköp.

För samtliga investeringsprojekt och delprocesser ska en uppdrags- och projektbeställning upprättas. Av intervjuerna framgår att mindre projekt inte alltid föregås av en förstudie. För samtliga projekt upprättas dock en uppdrags- och projektbeställning för genomförandefasen. Den fungerar därmed som en övergripande projektplan. I detta dokument redogörs bland annat för syfte, mål, budget, risker och projektorganisation för projektet.

Stickprovgranskningen visar att uppdrags- och projektbeställningar för genomförandefasen har upprättats för projekten.

Rutiner för dokumentation och genomförande

Bolaget använder inget projektledningsverktyg eller motsvarande system för att genomföra sina investeringsprojekt. Projekten dokumenteras enligt uppgift i en mappstruktur på bolagets server. Vi noterar att bolagets dokumenthanteringsplan innehåller en särskild process avseende genomförande av byggprojekt och andra typer av projekt. Där framgår bland annat mer detaljerat vilka projekthandlingar som ska bevaras respektive gallras efter projektavslut och vart handlingarna finns förvarade.

Granskningen visar att det finns flera rutiner, mallar och andra stöddokument som berör genomförandefasen av projekt, och som finns tillgängliga i bolagets verksamhetshandbok. Det finns exempelvis inköpsrutiner, rutiner/mallar för

egenkontroller och en översiktlig instruktion för upprättande av uppdrags- och projektbeställning.

2.2.2.3 Uppföljning och kontroll av investeringsprojekt

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning 14 § ska uppföljningen till styrelsen omfatta både drift och investeringsverksamheten. Analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar resultatet ska vara av sådan kvalitet att styrelsen kan agera på eventuella förändrade förutsättningar utan oskäligt dröjsmål.

Granskningen visar att investeringsprojekt som styrelsen har beslutat om följs upp genom investeringsredovisningen i bolagets delårs- och årsrapporter. Projekt som verkställande direktören har beslutat om (investeringar som understiger fem miljoner kronor) följs inte upp på motsvarande sätt. Redovisningen av styrelsebeslutade projekt avser ackumulerat resultat för perioden och aktuell prognos, i förhållande till projektbudgeten. Det framgår även vilken fas som respektive projekt befinner sig i.

Stickprovsgranskningen visar att de två projekten som styrelsen har beslutat om har följts upp till styrelsen under genomförandefasen, inom ramen för ovan nämnda investeringsredovisning.

Vi noterar att det inte sker någon skriftlig uppföljning av avslutade investeringsprojekt till styrelsen. Enligt uppgift från verkställande direktören har behovet av en mer strukturerad återrapportering till styrelsen, och rutiner för detta, dock diskuterats inom bolaget. För större pågående projekt, exempelvis den pågående planeringen av Nya Rya, sker en löpande, skriftlig återrapportering till styrelsen. Denna uppföljning är mer omfattande än ovan nämnda investeringsredovisning i delårs- och årsrapporter. Verkställande direktören lyfter även fram att mindre omfattande projekt som inte beslutas av styrelsen kan avrapporteras mer samlad och sammanfattande. Detta sker dock inte i nuläget.

Uppföljning till styrgruppen

Pågående investeringsprojekt, inklusive projekt som verkställande direktören har beslutat om, följs även upp löpande till styrgruppen. Det är samma styrgrupp för samtliga projekt, och den består i huvudsak av de tjänstepersoner som ingår i bolagets ledningsgrupp (såsom verkställande direktör och avdelningschefer). Samtliga investeringsprojekt följs i regel upp vid varje styrgruppsmöte, ungefär var sjätte vecka. Det sker därmed en samlad uppföljning av projekten.

För uppföljningen tillämpas en särskild lägesrapportsmall som fylls i av ansvarig projektledare innan styrgruppsmötet. I uppföljningen lyfts aktuell status i projektet, resultatutfall i relation till projektbudgeten och eventuella avvikelser. Det har inte definierats vilka avvikelser som ska dokumenteras och följas upp till styrgruppen. Av intervjuerna framgår dock att det handlar om avvikelser kopplat till bland annat tidsplan, resurser och ekonomi. De vill säga utifrån de projektramar som anges i uppdrags- och projektbeställningen.

Stickprovsgranskningen visar att samtliga projekt har följts upp löpande till styrgruppen genom lägesrapportsmallen. Av intervjuerna framgår att projektledarna, utöver den skriftliga lägesrapporteringen, ofta är på plats och föredrar status i projekten muntligen och finns tillgängliga för att svara på frågor.

Vi noterar att slutrapporten för ett av projekten som har avslutats inte har behandlats formellt vid ett styrgruppsmöte. Slutrapporten har enligt uppgift skickats till styrgruppen via e-post. Styrgruppen har dock inte beslutat att projektet formellt ska betraktas som avslutat.

Egenkontroller

För varje delprocess ska egenkontroller genomföras och dokumenteras i en särskild mall (checklista), om de är relevanta för projektet. Egenkontrollerna består av olika aktiviteter som är kopplade till berörd delprocess eller stödprocess. Vissa aktiviteter är valbara medan andra är obligatoriska. Bolaget har upprättat en rutin som övergripande beskriver egenkontrollerna. Av rutinerna framgår att syftet med, och kraven på, aktiviteterna följer av GBP och att det i GBP-databasen finns ytterligare anvisningar för aktiviteterna.

Av intervjuerna framgår att projektledaren noterar utförandet av egenkontrollerna i respektive mall. Styrgruppen tar därefter del av den undertecknade mallen inför aktuella beslutspunkter.

Stickprovet omfattar projekt som befinner sig i olika faser. Egenkontroller för samtliga delprocesser har därför inte utförts och dokumenterats i alla projekten ännu. Stickprovsgranskningen visar dock att mallar för egenkontroller kopplat till genomförandefasen har upprättats för samtliga projekten. Aktiviteterna består bland annat av att ta hänsyn till myndighetskrav och att upprätta olika planer. Vi har inte granskat själva underlaget till egenkontrollerna.

Kontroll av jäv och oberoende

Granskningen visar att det inte görs några särskilda, dokumenterade kontroller för att säkerställa projektmedarbetarnas oberoende och frånvaro av jäv (till exempel gentemot leverantörer) innan ett projekt påbörjas. Vi noterar dock att jävsregler hanteras inom ramen för andra styrande dokument, vilket även föregående års granskning av bolagets förebyggande arbete mot oegentligheter visade. De styrande dokumenten består bland annat av bolagets uppförandekod och rutin gällande jäv och bisyssla.

Under 2021 har ett styrande dokument som avser tillämpningen av bolagets inköspolicy uppdaterats med ytterligare jävsbestämmelser. Det framgår att en potentiell jävssituation ska undvikas genom att inköp där risk för jäv föreligger ska diskuteras med närmaste chef för att säkerställa opartiskhet. Nya jävskontroller har även införts som en del av bolagets inköpsrutiner. Frånvaron av jäv ska enligt uppgift dokumenteras i direktupphandlingsprotokoll respektive öppningsprotokoll för annonserade upphandlingar. Enligt uppgift har rutinerna även gått igenom vid arbetsplatsträffar. Frågan om eventuella jävsförhållanden

ställs numera, enligt bolaget, även av närmaste chef vid medarbetarsamtalet, på motsvarande sätt som frågan om bisysslor ställs och dokumenteras.

2.2.3 Bedömning

Lekmannarevisorerna bedömer att styrelsen i allt väsentligt säkerställer en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av sina investeringsprojekt. Bolaget har en dokumenterad modell och systematik för att bedriva projekt, inklusive rutiner, mallar och andra stöddokument. Vi bedömer, utifrån vår översiktliga stickprovsgranskning, att modellen och systematiken för att styra, genomföra och följa upp projekt även efterlevs i väsentliga delar. Vi har samtidigt identifierat vissa förbättringsområden.

Vi bedömer att befogenhets- och beloppsfördelningen för att besluta om investeringar kan tydliggöras. Styrelsens arbetsordning behöver i nuläget läsas parallellt med attestreglerna, för att fördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören ska framgå. Vidare bedömer vi att investeringsbeslut bör avse ett specificerat maximalt belopp snarare än ett ungefärligt belopp.

Vi bedömer att arbetet med att lyfta övergripande och större projektrisker till styrgruppen, i uppdrags- och projektbeställningarna, kan utvecklas. Även om olika typer av riskanalyser genomförs inom ramen för projekten, bedömer vi att riskerna kan redovisas tydligare och mer samlat.

Avslutade investeringsprojekt och resultatet/lärdomarna från dessa bör enligt vår bedömning följas upp skriftligen till styrelsen i någon form. Det innefattar även projekt som verkställande direktörer har beslutat om, även om en enklare uppföljning rimligtvis kan tillämpas för mindre omfattande projekt. Uppföljningen är viktig för att säkerställa styrelseansvaret för verksamheten. Vi noterar att bolaget själv har uppmärksammat detta förbättringsområde.

3 Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av kommunfullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer i kommunen. Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på kommunfullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapporter och granskningsredogörelser.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas löpande under året till kommunfullmäktige i revisionsrapporter.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen

4 Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när revisorerna ser förbättringsområden i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder som nämnden eller bolagsstyrelsen har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Protokollsutdrag

§ 139. Plan och detaljbudget för GR 2022

Diarienummer: 2021-00217

Beslut

Föreliggande plan och detaljbudget för GR 2022 antas.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till plan och detaljbudget för GR år 2022 har tagits fram. Planen är framtagen utifrån strategisk inriktning för GR 2020–2023, som antogs av förbundsfullmäktige i juni 2019. Planen utgörs av tre delar; en beskrivning av ett antal fokusområden för uppföljning och analys, ett avsnitt med övrig uppföljning samt avslutningsvis ekonomiavsnittet med en beskrivning av god ekonomisk hushållning och detaljbudget.

GR lägger en budget som är ekonomisk balans för 2022. Förväntat resultat i enlighet med GR:s riktlinjer kring God ekonomisk hushållning är +750 tkr. Detaljbudgeten omhändertar tidigare beslut kring en reducerad årsavgift inför det kommande året.

Beslutsunderlag

Plan och detaljbudget för GR 2022

Skickas till

Medlemskommunerna

Vid protokollet:

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Justeras:

Pernilla Övermark
Ordförande

Anneli Rhedin
Justerare

Johan Tolinsson
Justerare

Plan och detaljbudget för GR 2022

Förslag till beslut

Förbundsfullmäktige föreslås besluta att anta plan och detaljbudget för GR 2022.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till plan och detaljbudget för GR år 2022 har tagits fram. Planen är framtagen utifrån strategisk inriktning för GR 2020–2023, som antogs av förbundsfullmäktige i juni 2019. Den strategiska inriktningen anger sex långsiktiga utmaningar för Göteborgsregionen som GR har att förhålla sig till i det regionala arbetet. Föreliggande plan är tänkt att ligga till grund för avdelningarnas uppföljning av verksamheten under året. Planen beskriver inte allt som görs inom GR under året utan fokuserar på de insatser som särskilt ska följas upp. Planen utgörs av tre delar; en beskrivning av ett antal fokusområden för uppföljning och analys, ett avsnitt med övrig uppföljning samt avslutningsvis ekonomiavsnittet med en beskrivning av god ekonomisk hushållning och detaljbudget. Fokusområdena har beretts i förbundsstyrelsens politiska styrgrupper.

Översyn och värdering av nuvarande transfereringar samt resultatbudget 2022

GR:s transfererar årligen medel till ett antal regionala organisationer. I det årliga detaljbudgetarbetet görs alltid en översyn och värdering av nuvarande transfereringar kopplade till de mottagande organisationernas regionala uppdrag och medlemsnyttan för GR:s kommuner. Detta arbete ligger sedan till grund för hur och till vem bidragen ska fördelas kommande år, vilket framgår i detaljbudgeten. Vad som skiljer sig gentemot 2021 är att bidragen till ARC, Reväst och ISGR upphör som en konsekvens av sänkt årsavgift.

GR lägger en budget som är ekonomisk balans för 2022. Förväntat resultat i enlighet med GR:s riktlinjer kring God ekonomisk hushållning är +750 tkr. Detaljbudgeten omhändertar tidigare beslut kring en reducerad årsavgift inför det kommande året.

Beslutsunderlag

Plan och detaljbudget för GR 2022

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare

Datum: 2021-10-13, Diarienummer: 2021-00217

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Bo Andersson
Ekonomichef

Skickas till

Medlemskommunerna

§ 324. Plan och detaljbudget för GR 2022

Diarienummer: 2021-00217

Beslut

Förbundsfullmäktige föreslås besluta att anta plan och detaljbudget för GR 2022.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till plan och detaljbudget för GR år 2022 har tagits fram. Planen är framtagen utifrån strategisk inriktning för GR 2020–2023, som antogs av förbundsfullmäktige i juni 2019. Föreliggande plan är tänkt att ligga till grund för avdelningarnas uppföljning av verksamheten under året. Fokusområdena har beretts i förbundsstyrelsens politiska styrgrupper.

GR lägger en budget som är ekonomisk balans för 2022. Förväntat resultat i enlighet med GR:s riktlinjer kring God ekonomisk hushållning är +750 tkr. Detaljbudgeten omhändertar tidigare beslut kring en reducerad årsavgift inför det kommande året.

Beslutsunderlag

Plan och detaljbudget för GR 2022.

Plan och detaljbudget 2022

Innehåll

Inledning.....	3
12 fokusområden	5
Utmaning: Fysisk planering.....	5
Utmaning: Utbildning och kompetensförsörjning	5
Utmaning: Näringslivsutveckling	7
Utmaning: Digital transformation.....	7
Utmaning: Social sammanhållning och trygghet.....	8
Utmaning: Klimat och miljö	10
Övrig uppföljning	11
Dotterbolag	11
Organisationer som GR transfererar medel till.....	11
Politisk organisation.....	12
Påverkan regionalt, nationellt och internationellt.....	12
Struktur för uppföljning av fokusområdena	13
Detaljbudget 2022	15
God ekonomisk hushållning	16
Detaljbudget	17

Inledning

Den här planen beskriver vilka delar av Göteborgsregionens (GR) verksamhet som särskilt ska följas upp under 2022. Utgångspunkten är de utmaningar som har definierats i Strategisk inriktning 2020–2023.

Ett syfte med uppföljningen är att underlätta för beslutsfattare att få insyn i GR:s verksamhet. Ett annat är att bidra till reflektion. Genom att analysera aktivitetens kvalitet och resultat skapar vi ett underlag för lärande som leder till utveckling.

Under 2022 ska 12 fokusområden särskilt följas upp och analyseras. Fokusområdena är kopplade till de sex utmaningarna i Strategisk inriktning 2020–2023. I vissa fall är ett fokusområde relevant för att möta flera av utmaningarna.

Under 2022 kommer GR att driva och genomföra många processer och aktiviteter som utgår från uppdraget såsom det är beskrivet i förbundsordningen. Det handlar till exempel om att skapa mötesarenor, erbjuda kompetensutveckling och driva utvecklingsprojekt tillsammans med kommunerna. Det handlar också om myndighetsutövande i form av den regionala gymnasieantagningen. Många av dessa aktiviteter är en del av en löpande verksamhet och kommer inte att redogöras för här.

Stöd till kommunerna utifrån effekterna av pandemin

Under år 2022 kommer GR särskilt att fokusera på insatser för att stödja kommunerna utifrån de behov som pandemin har medfört. Samtliga verksamheter i kommunerna har påverkats av pandemin och kommer att behöva hantera dess effekter under lång tid framöver. Under pandemin har GR stöttat medlemskommunerna kopplat till exempelvis kompetensförsörjning, digitalisering samt vård och omsorg.

Det har bland annat gällt den utmanande situationen att tillgodose elevers rätt till utbildning i ett läge där undervisning har behövt genomföras digitalt på distans i stora delar av utbildningsväsendet. Det har även handlat om stöd i att kunna erbjuda eleverna digitala alternativ i ett läge där många skolor avbrutit sin prao- eller apl-verksamhet och arbetsplatser har haft stora svårigheter att erbjuda platser. De erfarenheter och lärdomar som GR har gjort tillsammans med skolhuvudmännen under pandemin bör tas vidare och användas i det fortsatta arbetet med att hantera pandemins effekter och konsekvenser. Därutöver bör GR kartlägga skolhuvudmännens fortsatta behov av samordning, insatser och åtgärder.

Specifika insatser under året:

- Följa kommunernas behov inom utbildningsområdet och utifrån detta stötta genom att genomföra insatser i samverkan med kommunerna samt driva processer kring behov av insatser och regeländringar på nationell nivå till följd av pandemins konsekvenser.
- I samverkan med kommunerna följa eventuella konsekvenser av pandemin i form av utbildningstapp och kvarvarande effekter till följd av social isolering som en konsekvens av distansundervisning.
- Stöd till kommunernas förnyade arbete med olika områden som inte har kunnat genomföras fullt ut under pandemin såsom studie- och yrkesvägledning och prao/apl.
- Fortsatt spridning av kunskap kring distansundervisning.
- Fortsatt utveckling av nya digitala koncept och samarbeten för prao och andra former av praktik samt skola-arbetslivsaktiviteter.
- Ta fram regional jämförande statistik över behörighet/obehörighet samt betygsmedelvärde för att se eventuell påverkan av pandemin.
- I samverkan med externa aktörer stötta kommunerna i arbetet med att motverka ungdomsarbetslösheten i regionen, vilken förvärrats under pandemin.

Pandemins konsekvenser för barn och ungas livssituation fångas även delvis genom den ungdomsenkätundersökning som görs varje år i nio kommuner (LUPP). Här kan man bland annat se att den psykiska ohälsan har ökat under pandemin och att särskilt drabbade är ungdomar från redan utsatta miljöer. Specifika insatser under året:

- Utveckla kunskap om pandemins påverkan på barn och unga. GR deltar i en ansökan tillsammans med Barcelona, Arad och Riga under ledning av ESN (European Social Network) inom ramen för det nya EU-programmet CERV. Om medel beviljas kommer fokus vara att utveckla modeller och metoder för att stärka barns delaktighet inom socialtjänsten utifrån pandemins konsekvenser.
- Utifrån kommunernas erfarenheter och insamlade fakta finns fortsatt behov av samordning och insatser under 2022, vilka kommer att utformas i nära dialog med strategiska chefsnätverk.

Under pandemin blev många friställda och arbetslösheten ökade drastiskt med anledning av att flera branscher fick minska eller avveckla sin verksamhet. Trots att branscherna nu börjar återhämta sig och många tidigare arbetslösa är åter i arbete eller studier, är arbetslösheten fortfarande hög bland grupperna ungdomar, nyanlända och personer som står längre ifrån arbetsmarknaden. Olika typer av samarbeten lokalt, regionalt och nationellt har därför startat för att ge dessa grupper av invånare större möjligheter att ta sig in på arbetsmarknaden. Specifika insatser under året:

- I samverkan med externa aktörer stötta kommunerna i arbetet med att motverka ungdomsarbetslösheten i regionen, vilken förvärrats under pandemin.
- Fortsätta att utveckla arbetet i samverkan med kommunerna, arbetsförmedlingen och privata leverantörer. Detta beskrivs närmare under fokusområdena *Stödja kommunerna i omställningen av arbetsmarknadspolitiken samt Stödja kommunernas arbete för att motverka långtidsarbetslöshet, med särskilt fokus på ungdomsarbetslöshet.*

Pandemin har medfört att samverkan mellan huvudmännen i regionen och kommunerna i länet stärkts. Allt från bland annat vaccinationssamordning till att säkra skyddsutrustning och implementera gemensamma rutiner har resulterat i bättre resultat och kvalitet för våra invånare. Specifika insatser under året:

- Utifrån erfarenheter under pandemin i god samverkan mellan kommuner och regionen stödja det fortsatta arbetet runt vårdens medarbetare och införandet av Nära vård.

12 fokusområden

Under 2022 ska 12 fokusområden särskilt följas upp och analyseras. Fokusområdena är kopplade till de sex utmaningarna i Strategisk inriktning 2020-2023.

Utmaning: Fysisk planering

Profilera storstadsregionen

Storstadsregionen har särskilda utmaningar och möjligheter. GR har en viktig roll som storstadsregionens röst i frågor som rör samhällsplanering och infrastruktur. Mål och strategidokumentet "Hållbar tillväxt" innehåller mål och strategier med fokus på regional struktur och tillväxt. Specifika insatser under året:

- Ta fram underlag för uppföljning av Hållbar tillväxt.
- Ta fram kunskapsunderlag av betydelse för storstadsregionens fysiska miljö med fokus på att kunna möta och stimulera tillväxten på ett optimalt sätt.
- Kunskapsunderlaget ska stötta såväl kommunal som regional samhällsplanering samt skapa beredskap för olika scenarier inom samhällsutvecklingen.

Ett effektivt kollektivt resande är av central betydelse för storstadsregionens utveckling. Göteborg, Mölndal och Partille har gemensamt tagit fram mål- och strategidokumentet "Målbild koll 2035" som beskriver hur kollektivtrafiken i det sammanhängande stadsområdet ska utvecklas. Specifika insatser under året:

- Initiera och driva frågan om att motsvarande process ska genomföras för hela storstadsregionen.

Utmaning: Utbildning och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv

Matchning av kompetens är fortsatt en stor utmaning för regionens arbetsliv, inte minst på grund av den strukturomvandling som arbetsmarknaden är inne i där arbetsuppgifter förändras och nya kompetenser efterfrågas.

Inom många branscher och inom välfärdssektorn saknas personal med formell kompetens. Kommunerna är den största arbetsgivaren i Göteborgsregionen med drygt 72 000 årsarbetare. Till detta kommer välfärdspersonal anställd hos privata utförare. För att fortsatt kunna leverera välfärd av hög kvalitet behöver kommunerna både kunna attrahera nya medarbetare samt behålla och utveckla personal.

Med start 2019 har GR växlat upp arbetet med strategisk kompetensförsörjning och kompetensutveckling; fler arenor och samverkansplattformar har tillkommit för att främja kommunernas och näringslivets kompetensförsörjning. Strategiska satsningar fortsätter under 2022 i samverkan med kommuner och relevanta aktörer för att stärka regionens förutsättningar på området.

Även under 2022 inriktas arbetet med kompetensförsörjning inom *offentlig sektor* på äldreomsorg, förskola och grundskola. Att andelen äldre ökar samtidigt som andelen i arbetsför ålder minskar gör kompetensförsörjning inom välfärdsyrken till en central och angelägen utmaning. Den största ökningen förväntas ske inom äldreomsorgen och gymnasieskolan. För att klara detta behöver kommunerna fortsätta att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens och kommunerna behöver ses som attraktiva arbetsgivare. Under 2022 fortsätter arbetet med att utveckla branschråd för äldreomsorg med fokus på strategisk kompetensförsörjning av baspersonal. GR fortsätter också att samordna den nationella satsningen Äldreomsorgslyftet, som hittills gett goda resultat. Inom ramen för arbetet med nära vård fortsätter olika aktiviteter för att rekrytera, utveckla och behålla personal inom den kommunala hälso- och sjukvården.

Specifika insatser under året:

- Fortsatt samordning av den nationella satsningen Äldreomsorgslyftet, under förutsättning att finansiering säkras.
- Fortsatt utveckling av branschrådet för äldreomsorg.
- Utveckling av en digital lärplattform för kompetensutveckling av befintlig personal samt att undersöka förutsättningar för karriärutvecklingsmodeller för legitimerad personal och möjligheterna till att samordna expertkompetens mellan kommunerna.
- Fortsätta arbetet med att undersöka förutsättningarna för ett branschråd för funktionsstöd, med utgångspunkt i det gemensamma arbetet kring titulatur och utbildningskrav som är etablerat sedan tidigare.
- Arbeta för att utveckla Yrkesresan för äldreomsorg och LSS (myndighet och verkställighet) samt missbruk och beroende. Ett nationellt arbete som leds av SKR. GR behöver arbeta proaktivt på nationell nivå för att säkerställa att kommunernas behov tillgodoses i den nationella utvecklingen framöver.

GR kommer under året att verka för en utveckling av utbildningssystemet för att stärka möjligheter till livslångt lärande för regionens invånare. Insatser kommer att göras för att säkra kompetensförsörjningen hos regionens kommuner. När det gäller *näringslivet* sker mycket av arbetet inom ramen för Kompetensnavet. Specifika insatser under året:

- Fortsatt etablering av Kompetensnavet som en nationellt ledande modell för kompetensomställning.
- Säkra återcertifieringen av VO-college.
- Vidareutveckling av Gymnasiedagarna & Future Skills som en mötesplats för att bidra till att framtidsrusta våra elever och stödja både skola och arbetsliv genom att bygga kvalitets-säker information och engagemang kring gymnasievalet.
- Fortsatt utveckling av insatser som rör skolans kompetensförsörjning genom branschråden för förskola och grundskola.

Regionens invånare har tillgång till ett brett utbildningsutbud inom gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som kan ge den kompetens som behövs i ett framtida arbetsliv. Under året gör GR insatser i syfte att utgöra en relevant partner i kommunernas arbete med utbud och dimensionering av gymnasieskolans och vuxenutbildningens utbildningsutbud. Specifika insatser under året:

- Följa upp inriktningsbeslutet från nätverken för vuxenutbildning respektive utbildningschefer gällande vuxenutbildningssamverkan 2022: *Att bredda utbildningspaletten inom vår regionala samverkan, så att även omstartsutbildningar/påbyggnadsutbildningar, distansutbildningar, jobbspår samt nya typer av språkstödsutbildningar ska kunna erbjudas.*

- Revidering av samverkansavtal för gymnasieskola inom Göteborgsregionen.
- Fortsatt vidareutveckling av branschspecifika och övergripande kompetensråd kopplat till utbudsplanering inom gymnasiet och yrkesvuxutbildning samt att öka attraktionskraften inom samtliga åtta branschspecifika kompetensråd.

Fullföljda studier för alla elever

Att arbeta främjande och förebyggande är avgörande för att alla elever i alla skolformer ska ges möjlighet att erhålla en gymnasieexamen eller etablera sig på arbetsmarknaden. En erhållen gymnasieexamen är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att minska utanförskap i samhället. Sedan 2011 har GR i samverkan med kommunerna byggt kunskap och praktisk erfarenhet kring att bedriva skolutvecklingsprocesser för att fler elever ska fullfölja sina studier och har idag nationellt ledande kunskap på området. Under året fortsätter insatserna i syfte att ge stöd till skolhuvudmännen i deras arbete med fullföljda studier för alla elever. Specifika insatser under året:

- Etablera ett regionalt kunskapscentrum kring fullföljda studier.
- Genomförande av projektet InVux.
- Genomföra insatser där samverkan står i fokus för att få fler elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) att fullfölja sina studier samt stärka skolpersonals förutsättningar och kompetens att möta elever som riskerar att inte fullfölja sina studier.
- Utforska möjligheten till utveckling av övergångsinformation i antagningssystemet Indra, vilket ger bättre förutsättningar för säkra övergångar för elev vid byte från grundskola till gymnasieskola.

Utmaning: Näringslivsutveckling

Mark för näringsliv

Under 2021 har en regional bild över näringslivsmark tagits fram. Den mark som kommunerna har avsatt för näringslivsutveckling räcker inte för de förväntade regionala behoven. Specifika insatser under året:

- Tillsammans med BRG fokusera på att ta fram mark där den regionala lokaliseringen matchas med verksamhetsspecifika behov.

Under 2022 är även kompetensförsörjning i fokus för GR:s arbete med näringslivsutveckling. Se fokusområdet Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv på sidan 5.

Utmaning: Digital transformation

Förskolans och skolans digitalisering

Digitaliseringen skär genom alla skikt i samhället, och den digitala transformationen innebär att vi kan arbeta och verka på sätt som tidigare inte varit möjliga. Helt nya förutsättningar skapas för hur verksamhet kan bedrivas oavsett vilket område vi verkar i.

Inom förskola och skola utgör Skolväsendets nationella digitaliseringsstrategi en samlad vision med gemensamma målsättningar och tre fokusområden: digital kompetens, likvärdig tillgång till digitala verktyg och läresurser samt forskning och uppföljning kring digitaliseringsens möjligheter. GR erbjuder insatser kopplat till implementeringen av de reviderade läroplanerna liksom det vidare arbetet med förskolans och skolans digitalisering. Som ett led i den digitala transformationen pågår också ett utvecklingsarbete kring olika systemstöd som syftar till att underlätta kommunernas arbete. Med moderna systemstöd och den nationella digitaliseringsstrategins tre fokusområden skapas helt nya förutsättningar för undervisning, lärande och kunskapsutveckling. Under år 2022 föreslås särskild uppföljning av arbetet med att bidra till kommunernas insatser kopplat till förskolans och skolans digitalisering och elevernas kunskapsutveckling. Specifika insatser under året:

- Fortsatt utvecklingsarbete och förvaltning kring olika systemstöd som syftar till att under-

lätta kommunernas arbete, med särskilt fokus på digital licenshantering och modernisering av antagningssystemet Indra.

- Utveckling av nya eller befintliga strategiska samarbeten med olika aktörer på förskolans/skolans område kopplat till digital kompetens och digitala lärresurser.
- Fortsatt vidareutveckling och utforskande av digitala lärresurser i syfte att stärka förskolans och skolans digitalisering.
- Implementering av en lärplattform för att utveckla digitala former av kompetensutveckling av personal.
- Fortsatt utveckling och tillgängliggörande av GR:s media- och lärresurstjänst.

Införandet av Framtidens vårdinformationsmiljö

För att samtliga invånare ska få en god hälso- och sjukvård behöver den digitala transformationen ske i gränssnittet mellan kommunerna och regionen. Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) är ett samarbete mellan Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna i Västra Götaland. Målet är en modern informationsmiljö som ger invånarna en tillgänglig hälso- och sjukvård med hög kvalitet och stor delaktighet. Under 2022 fortsätter kommunernas förberedelser inför implementeringen av systemet. GR kommer särskilt att följa upp kommunernas gemensamma arbete inom Västkom.

Specifika insatser under året:

- Insatser via Västkom för att samordna design av option 2, elevhälsa, och option 3, kommunernas hälso- och sjukvårdssystem.
- Insatser via Västkom för att hitta lösningar för de kommuner som inte tecknat option 2 och 3, så att information kan utbytas.
- Bildande av en operativ styrgrupp inom ramen för Kommun-FVM.

Utmaning: Social sammanhållning och trygghet

Stödja kommunerna i omställningen till god och nära vård

Utvecklingen av en nära vård där primärvården är navet i all hälso- och sjukvård pågår på lokal, regional och nationell nivå. Redan idag utför kommunerna en stor del av hälso- och sjukvården, och omställningen till nära vård innebär att alltmer hälso- och sjukvård kommer att ges i hemmet och inom den kommunala vården och omsorgen. Under förutsättning att en statlig överenskommelse även kommer för 2022, och i nära dialog med socialchefs nätverket, fortsätter GR 2022 att stödja kommunerna i omställningen till en nära vård. Det kommunala perspektivet i omställningen till nära vård behöver fortsatt stärkas och det är fortsatt angeläget för kommunerna att få stöd i omställningen. Genom GR som samverkansarena får kommunerna möjlighet att samla sig och agera gemensamt, både på politisk och tjänstemannanivå. Specifika insatser under året:

- Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, bedriva omvärldsbevakning och påverkansarbete genom de strategiska chefsnätverken.
- Bedriva forsknings- och utvecklingsarbete med fokus på hur kommunerna påverkas av omställningen.
- Synliggöra och bevaka det kommunala perspektivet i angelägna strategiska frågor i omställningen, bland annat revideringen av hälso- och sjukvårdsavtalet.
- Genomföra Mötesplats nära vård under våren 2022.

Stödja kommunerna i att utveckla det förebyggande arbetet

Demografiska förändringar, växande rekryteringsbehov, minskade resurser och ökade krav från medborgare ställer andra krav på socialtjänsten än tidigare. I slutbetänkandet kring en ny socialtjänstlag Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag SOU 2020:47 lyfts bland annat behovet fram kring att utveckla det förebyggande arbetet. Genom förebyggande, lätt tillgängliga och tidiga insatser kan mer ingripande insatser skjutas upp eller i bästa fall förhindras. För att kunna motverka och förebygga sociala problem är strukturinriktade åtgärder och fysisk

planering viktiga verktyg. Det sociala perspektivet behöver stärkas i samhällsplanering och samhällsbyggnad. Även inom omställningen till en nära vård lyfts att vården och omsorgen ska vara mer tillgänglig, proaktiv och förebyggande vilket innebär att resurserna kan användas bättre och räcka till fler. Kommunerna efterfrågar mer stöd i hur detta perspektivskifte ska gå till i praktiken, särskilt i förberedelserna inför den nya socialtjänstlagen (2023). Specifika insatser under året:

- Ge stöd i utvecklingen av det förebyggande arbetet, till exempel genom forsknings- och utvecklingsarbeten.
- Ge stöd i systematisk uppföljning.
- Ge stöd i att stärka det sociala perspektivet i samhällsplanering och samverkan mellan socialtjänst och samhällsbyggnad.

Stödja kommunerna i omställningen av arbetsmarknadspolitiken

Den pågående reformeringen av arbetsmarknadspolitiken påverkar kommunerna på flera sätt. Kommunerna behöver ställa om sina verksamheter och göra anpassningar utifrån nya förutsättningar och behov. De förändringar som sker inom Arbetsförmedlingen påverkar också flera av kommunernas verksamheter (exempelvis arbetsmarknadsverksamheter, ekonomiskt bistånd, mottagande av nyanlända och vuxenutbildning). För att stödja kommunerna i den pågående reformeringen har GR byggt upp en strategisk samverkansstruktur mellan kommuner och Arbetsförmedlingen. Syftet är att underlätta det operativa arbetet i kommunerna. Vi ser ett stort behov av att fortsätta arbetet under 2022.

Vi ser även behov av att utveckla samverkan med fristående aktörer. Under hösten 2021 införts tjänsten kundval, rusta och matcha i GR-området. En tjänst där fristående leverantörer utför arbetsmarknadsinsatser för individen. För att säkra samplanering och sammanhållna processer behövs samverkan mellan de aktörer som har insatser för individen. GR utgör en samverkansarena där kommuner men även andra samverkansparter kan samlas för informationsutbyte, samsyn och gemensamt agerande. De förändringar som sker inom arbetsmarknadspolitiken föranleder också behov av att lyfta kommunernas perspektiv och åsikter angående utvecklingen. Specifika insatser under året:

- Genom den uppbyggda strategisk samverkansstrukturen mellan kommuner och Arbetsförmedlingen verka för att underlätta det operativa arbetet i kommunerna.
- Utveckla samverkan med fristående aktörer som levererar arbetsmarknadsinsatser för individen.

- Lyfta kommunernas perspektiv och åsikter angående utvecklingen. Genom att gå samman och gemensamt driva påverkansarbete kan vi utgöra en starkare röst än om varje kommun agerar enskilt.

Stödja kommunernas arbete för att motverka långtidsarbetslöshet, med särskilt fokus på ungdomsarbetslöshet

Coronapandemin har haft stor påverkan på arbetsmarknaden och lett till en kraftig ökad arbetslöshet. När konjunkturen vänder drabbas särskilt grupper som har en svag ställning på arbetsmarknaden, exempelvis ungdomar, personer med funktionsnedsättning och utrikesfödda. Sedan 2020 har GR följt utvecklingen av långtidsarbetslösheten. I april 2021 hade 188 000 personer varit inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen i tolv månader eller mer, vilket var en ökning med närmare 33 000 jämfört med motsvarande månad 2020. Även om arbetslösheten bland ungdomar minskade något under senare delen av våren 2021 så var drygt 2 000 ungdomar i GR arbetslösa i april 2021. Att undvika långtidsarbetslöshet är viktigt för såväl samhälle som individ. Att ungdomar drabbas av långtidsarbetslöshet kan få särskilt negativa konsekvenser. För att skapa effektiva insatser behövs en helhetssyn och individsamverkan. Specifika insatser under året:

- Stödja kommunerna i utvecklingen av insatser för att personer ska komma i arbete, exempelvis genom jobbspår, validering, utbildning och omställning.
- Stödja kommunerna i förebyggande insatser, exempelvis för att unga ska fullfölja sina studier och därmed få en starkare ställning på arbetsmarknaden.
- Stödja utvecklingen av intern samverkan inom kommunen, samt med andra aktörer som arbetar med målgruppen.

Under 2022 är kompetensförsörjning inom skola samt vård och omsorg även i fokus för GR:s arbete med social sammanhållning och trygghet. Detta område beskrivs inom ramen för fokusområdet Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv på sidan 5.

Utmaning: Klimat och miljö

Genomförande av vattenförsörjningsplanen

Kommunerna i Göteborgsregionen samarbetar kring en regional vattenförsörjningsplan. Under året kommer arbetet att fördjupas och utvecklas. Specifika insatser under året:

- Klargöra hur ökande vattenbehov ska hanteras avseende möjligheten att öka kapaciteten av råvatten och producera dricksvatten.
- Leverera vatten över kommungränser.

Öka takten i klimatomställningen och klimatanpassningen

Klimatfrågan är brådskande och regionen står inför stora utmaningar i arbetet för att radikalt minska utsläppen av växthusgaser. Under året kommer GR att arbeta aktivt på flera sätt. En fördjupad uppföljning kommer under året att ske inom detta område. En tvärande politisk gruppering diskuteras för att driva arbetet framåt. Specifika insatser under året:

- Driva på processer för minskade utsläpp av växthusgaser genom att ta fram och aktivt sprida kunskapsunderlag.
- Ha nära dialog med kommunerna om deras behov och samordna insatser.
- Särskilt fokus kommer läggas på stöd och kunskap kring klimataspekter i upphandling, cirkulär ekonomi och fortsatt arbete med den regionala avfallsplanens tyngsta mål: avfallsminimering.

GR:s roll är även att stärka kopplingen mellan klimat, den fysiska planeringen och transportinfrastrukturen. Specifika insatser under året:

- I arbetet med framtagande av kunskapsunderlag och politiska beslutsunderlag kommer klimateffekterna att belysas särskilt.
- GR kommer under året att fortsätta att, med stöd av VGR:s finansiering, samordna kom-

munernas insatser kopplat till Kraftsamlingen Klimat 2030 och kommunernas klimatlöften samt växla upp relevanta delar till en regional nivå.

Ett klimat i förändring gör att vi även behöver arbeta med åtgärder för att anpassa samhället till de klimatförändringar vi redan ser och dem vi inte kan förhindra i framtiden. Specifika insatser under året:

- Ta fram och sprida kunskap och nya arbetssätt för att möjliggöra en fördjupad samverkan över sektors- och verksamhetsgränserna.
- Öka kommunernas förutsättningar att finna effektiva lösningar.

Övrig uppföljning

Utöver de 12 fokusområdena kommer Göteborgsregionen (GR) att särskilt följa ytterligare några verksamheter under 2022.

Dotterbolag

Förbundsstyrelsen ska löpande ha uppsikt över GR:s verksamhet. Utöver detta har styrelsen även en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över koncernens bolag. Detta innebär att förbundsstyrelsen årligen ska pröva om bolagens verksamhet har varit förenlig med ändamålet samt utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Internationella skolan i Göteborgsregionen (ISGR)

ISGR är ett aktiebolag som ägs helt av GR. Skolan startade 1997 i samverkan mellan de 13 medlemskommunerna, regionens näringsliv och universitet. Lokalfrågan har under många år varit ett utvecklingsområde. Ur ett ägarperspektiv är den fortfarande central att följa under 2022. Under hösten 2022 startar bygget av nya lokaler på Guldheden.

Gryning Vård

Gryning Vård är ett aktiebolag som bildades 2001 och ägs av de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland. Göteborgsregionen (GR) äger 54 procent och bolaget är idag landets största inom HVB (hem för vård och boende). Gryning Vård befinner sig i en omställningsfas och under 2022 följer GR bolagets fortsatta arbete med att anpassa verksamheten för att kunna möta kommunernas behov.

Organisationer som GR transfererar medel till

GR transfererar medel till flera organisationer. Under 2022 kommer några av dem att följas särskilt.

Urban Futures

GR är sedan tio år en av flera aktörer bakom Urban Futures (före detta Mistra Urban Futures), ett internationellt centrum som sammanför forskare och praktiker i praktisk forskning inom hållbar stadsutveckling. Under 2022 kommer ett av områdena som beforskas att vara hur man uppnår en effektiv organisering och styrning för klimatomställning och klimatanpassning.

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation (Västkom)

Västkom är en sammanslutning av kommunalförbunden i Västra Götaland. Uppdraget är att företräda och samordna kommunernas intressen på en regional nivå. Under 2022 kommer GR särskilt att bidra till och följa upp utvärderingen av det nu gällande hälso- och sjukvårdsavta-

let samt införandet av Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM). GR kommer även att följa utredningen av Västkoms uppdrag som genomförs under vintern 2021-2022.

Business Region Göteborg och Göteborg & Co

Samverkansavtalen med Business Region Göteborg (BRG) respektive Göteborg & Co anger hur GR ska interagera med bolagen och inom vilka områden som samverkan är aktuell. Områdena följs upp kontinuerligt under året genom den mötesstruktur som är lagd på politisk nivå (presidie möten) och tjänstepersonsnivå. Särskilt viktigt att följa upp under 2022 är arbetet med kompetensförsörjning och återhämtningen i näringslivet efter coronapandemin. GR kommer även att följa framtagandet av ett nytt besöksnärsprogram för Göteborgsregionen som beslutas under 2022.

Politisk organisation

I juni 2021 fattade förbundsfullmäktige beslut om ny politisk organisation för GR som träder i kraft 1 januari 2023, efter en utredning genomförd på uppdrag av förbundsstyrelsen. Under 2022 fortsätter förberedelserna inför införandet av den nya politiska organisationen, särskilt efter valet i september.

Påverkan regionalt, nationellt och internationellt

Enligt GR:s förbundsordning ska verksamheten bidra till att stärka Göteborgsregionen regionalt, nationellt och internationellt. Under 2022 görs detta inom flera områden.

Regionalt

I Västra Götalandsregionen lyfter GR in storstadsregionens perspektiv i frågor som rör fysisk planering, kollektivtrafik, klimat, hälso- och sjukvård, utbildning samt integration. Västra Götalandsregionen är en viktig samarbetspartner som GR driver många utvecklingsarbeten tillsammans med. Under 2022 följer GR särskilt arbetet kring vårdssamverkan. GR:s samverkan med Västra Götalandsregionen inom ramen för den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en viktig arena för utvecklingsarbetet. Dessutom bidrar GR in i den regionala och nationella infrastrukturplaneringen.

Nationellt

GR är en självklar part i nationella sammanhang och samarbetar med aktörer som SKR, Socialstyrelsen, Skolverket och Utbildningsdepartementet. Under 2022 fokuseras arbetet bland annat på att lyfta kommunernas roll som huvudman för hälso- och sjukvård. Kommunerna har samma behov av nationella medel och stöd som regionerna, eftersom de idag utför cirka 25–30 procent av landets hälso- och sjukvård. Detsamma gäller kommunernas roll och styrka som aktör i arbetsmarknadspolitiken med särskilt fokus på personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Även detta påverkansarbete fortsätter under 2022. Under 2022 kommer fortsatta insatser att bedrivas för att etablera Kompetensnavet som en nationell modell för kompetensomställning.

Internationellt

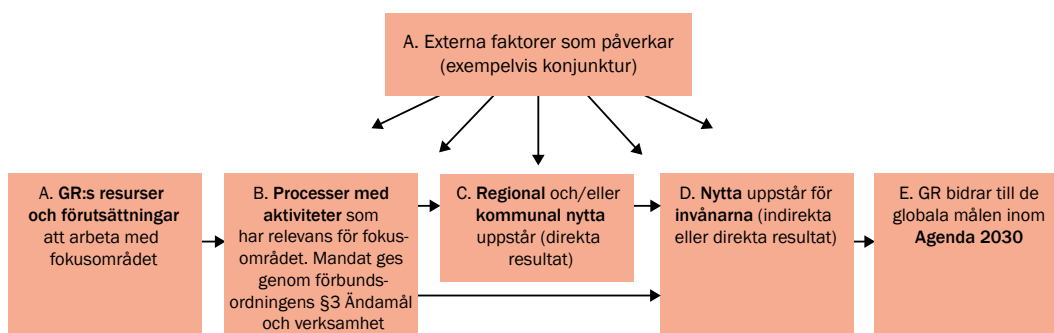
Många projekt och insatser finansieras med EU-medel. Under 2022 fortskrider GR:s kompetenssatsning för att stödja kommunernas EU-arbete och öka deras kapacitet att dra nytta av tillgängliga medel, såväl de nya strukturfonderna och sektorsprogrammen 2021–2027 men också de återhämtningsmedel som Sverige mottar för att lindra effekterna av coronapandemin. I påverkansarbetet är det viktigt att gemensamt föra fram och agera utifrån storstadsregionens behov, inte minst i framtagandet av utlysningssplaner och arbetsprogram för de kommande åren. Viktigt är också att påvisa relationen mellan den regionala utvecklingsstrategin (RUS) och EU:s fonder och program liksom hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Struktur för uppföljning av fokusområdena

Fokusområdena ska följas upp och analyseras med en gemensam struktur. I uppföljningen beskrivs fokusområdet som en logisk kedja i fem steg (se figur nedan).

För att åstadkomma ett lärande i organisationen kommer uppföljnings- och analysarbetet att involvera olika parter (till exempel beredningsansvariga för styrgrupperna, analytiker samt representanter i GR:s nätverk).

Uppföljningen och analysen sammanställs i delårsrapporten i augusti och i årsredovisningen för 2022. Eventuella avvikelser tas upp i delårsrapporten i april. Utöver detta följs den ekonomiska utvecklingen månadsvis och rapporteras till förbundsdirektören samt GR:s ledningsgrupp.

Figuren beskriver fokusområdet som en logisk kedja i fem steg.

Frågor som ska besvaras i uppföljnings- och analysarbetet

A. Förutsättningar

För att bedöma arbetet inom ett fokusområde är det relevant att titta på vilka förutsättningar som funnits under året.

- Vilka resurser och andra förutsättningar har GR haft för att arbeta med fokusområdet under året?
- Vilka externa faktorer kan antas ha påverkat arbetet?

B. Processer och aktiviteter

Det är relevant att skapa sig en övergripande uppfattning om vilka processer och aktiviteter som genomförts samt deras kvalitet.

- Vilka huvudsakliga aktiviteter har GR genomfört inom fokusområdet under året?
- Hur många kommuner och/eller individer har omfattats av aktiviteterna?
- Vilken kvalitet har aktiviteterna haft?

C. Regional och/eller kommunal nytta

En stor del av GR:s verksamhet handlar om att skapa regional och/eller kommunal nytta. I analysarbetet måste GR först beskriva vilken nytta som ska skapas inom fokusområdet och sedan söka efter tillförlitliga tecken på att denna nytta faktiskt uppstår.

- Vilken regional och/eller kommunal nytta är fokusområdet tänkt att skapa?
- Vilka tecken finns på att den regionala och/eller kommunala nyttan uppstår?
- Vilka lärdomar kan dras när det gäller utformningen av GR:s aktiviteter och deras förmåga att leda till avsedd regional och/eller kommunal nytta?

D. Nyttan för invånarna

GR arbetar för att stärka kommunernas förutsättningar att möta invånarnas behov. Det innebär att den förväntade nyttan för invånarna är beroende av hur en annan organisation agerar (till exempel skolan eller äldreomsorgen). Det betyder att nyttan för invånarna sällan kan sägas vara direkt skapad av GR:s aktiviteter. Situationen för Göteborgsregionens invånare är ändå relevant i analysarbetet, eftersom kunskapen kan användas för att vidareutveckla GR:s stöd till kommunerna.

- Vilken förbättring för invånarna är det tänkt att fokusområdet ska skapa?
- Hur har situationen för invånarna i Göteborgsregionen utvecklats under året?
- Bör denna utveckling få konsekvenser för utformningen av GR:s processer och aktiviteter kommande verksamhetsår?

E. Agenda 2030

Hur Göteborgsregionen utvecklas när det gäller de globala målen inom Agenda 2030 är beroende av en mängd faktorer, till exempel konjunktur, lagstiftning och andra offentliga aktörers agerande. I uppföljnings- och analysarbetet ska GR följa utvecklingen för de mål som har relevans för fokusområdet. Detta kan ge kunskap om hur stödet till kommunerna bör utformas.

- Hur utvecklas Göteborgsregionen i förhållande till de globala mål som har relevans för fokusområdet?
- Bör denna utveckling få konsekvenser för utformningen av GR:s processer och aktiviteter kommande verksamhetsår?

Bilden visar de globala målen inom Agenda 2030.

Detaljbudget 2022

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunalförbund ha en god ekonomisk hushållning samt ta fram mål och riktlinjer för hur detta ska uppnås.

Göteborgsregionen (GR) bestämmer själv hur dessa ska formuleras, eftersom god ekonomisk hushållning inte är förtydligad i lagen. Lagrådsremissen skriver att det handlar om att:

... på olika sätt skapa goda förutsättningar för att i ett mer långsiktigt perspektiv klara den kommunala verksamheten och ekonomin, även om det uppstår olika typer av störningar.

Begreppet god ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner. Dels handlar det om att hushålla i tiden, dels om att hushålla över tiden. Detta betyder att ekonomin ska vägas mot verksamhetens behov på både kort och lång sikt.

Dessutom har begreppet god ekonomisk hushållning både ett verksamhetsperspektiv och ett finansiellt perspektiv. Verksamhetsperspektivet betyder att GR måste bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det måste finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter. Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

GR:s riktlinjer för god ekonomisk hushållning

GR har tagit fram riktlinjer och mål, som anger ambitionsnivån för den egna finansiella ställningen och utvecklingen.

GR:s verksamheter ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt så att de gör mesta möjliga nytta för medlemskommunerna.

Verksamheten och kostnaderna ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.

GR ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån förbundets reglementen, riktlinjer och beslut.

GR ska främja och följa upp att verksamheterna kontinuerligt utvecklar kvaliteten.

Tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.

GR ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd samt ha klara regler för hur risker ska hanteras.

Det ska finnas tydliga regler och riktlinjer för finansförvaltningen.

GR ska eftersträva en välskött ekonomi där all verksamhet bedrivs i en anda av god ekonomisk hushållning och enligt förbundsfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar.

Förbundsfullmäktiges beslut om budgeten är överordnat verksamheten. Vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för verksamhetens totala utrymme.

GR:s olika avdelningar ska se till att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till budgeten och den strategiska inriktningen.

Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelse är avdelningarna skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten mot en budget i balans.

Den totala sjukfrånvaron för GR:s medarbetare ska hållas på en fortsatt låg nivå.

Sjukfrånvaron ska understiga 3,5 procent på helåret.

GR:s finansiella mål

Enligt kommunallagen ska ekonomin vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna och det så kallade balanskravet är en miniminivå för det ekonomiska resultatet. Detta betyder att GR inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov.

GR:s övergripande finansiella mål för ekonomin är följande:

GR ska redovisa ett genomsnittligt positivt ekonomiskt resultat över en femårsperiod.

Intäkterna ska överstiga kostnaderna.

Det egna kapitalet ska inte understiga den årligt beräknade nivån.

Långsiktigt ska det egna kapitalet vara större än skulderna, inklusive pensionsskulden. Soliditeten inklusive pensionsskulden ska vara positiv.

Den sammanlagda nettolåneskulden ska inte öka.

GR:s investeringar ska finansieras med egna medel.

Uppföljning och återkoppling

GR följer kontinuerligt upp om verksamheten lever upp till riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning. Under året tas följande rapporter fram:

- Två delårsrapporter. Dels för perioden januari till och med april, dels för perioden januari till och med augusti, inklusive helårsprognoser.
- Årsredovisning med resultat och bokslut.

Utöver detta tas lägesrapporter fram för varje månad. Dessa är enklare till sin natur och omfattar inte helårsprognoser.

Dessutom ska medarbetare som har ett verksamhetsansvar kontinuerligt följa upp och rapportera förändrade förutsättningar och avvikelser från plan och budget.

Om förutsättningarna förändras under året kan beslut om justeringar inom ramen för budgeten tas enligt delegering av verksamhetsansvaret.

GR är en lärande organisation. Omvärldsbevakning, analys, planering och återkoppling samt internkontroll är processer som berör alla inom organisationen. GR:s chefer ansvarar för att motivera och engagera medarbetare i dessa processer. Cheferna ska dessutom ta fram relevanta underlag till GR:s politiker som har ansvar för styrning och tillsyn.

För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppfylld ska minst hälften av de verksamhetsmässiga målen och samtliga av de finansiella vara uppfyllda för året.

Detaljbudget

För att skapa stabilitet i verksamheten behöver GR ha ett positivt resultat. För närvarande finns det en solid grund att stå på och GR klarar enstaka år med ett negativt resultat, eftersom det finns ett upparbetat eget kapital.

Budgeten är en ram som anger vilka resurser som finns för att skapa bästa möjliga verksamhet. För att uppnå en god ekonomistyrning behöver ekonomin vara integrerad med styrningen av verksamheten. På GR är ansvaret decentraliserat och budget-, personal- och verksamhetsansvar är tätt sammanknutna. Chefer och medarbetare ges tillit att nå förväntade resultat, utifrån ett tydligt uppdrag och uttalade mål.

Resultatbudget

Resultatbudgeten är en sammanställning över de kostnader och intäkter GR räknar med under kommande verksamhetsår. Att GR:s samlade intäkter minskar mellan 2021 och 2022 hänger ihop med den under 2021 förändrade hanteringen av medel till vuxenutbildningen. GR:s budgeterade resultat för 2022 uppgår till +750 tkr.

Tabell 1. Resultatbudget 2021–2022, tkr.

RESULTATBUDGET	2021	2022
Verksamhetens intäkter	622 606	419 759
varav årsavgifter avsedda för GR:s verksamhet	50 125	48 659
varav årsavgifter transfererade till andra regionala organisationer	28 556	27 583
Verksamhetens kostnader	-624 784	-416 817
Avskrivningar	-2 971	-2 842
Verksamhetens nettokostnader	-5 150	100
Skatteintäkter/Generella statsbidrag och utjämning	-	-
Verksamhetens resultat	-5 150	100
Finansiella intäkter	650	650
Finansiella kostnader	-	-
Resultat efter finansiella poster	-4 500	750
Extraordinära poster	-	-
Årets resultat	-4 500	750

Balansbudget och nyckeltal

GR använder sig av nyckeltalen soliditet och likviditet för att säkerställa den finansiella ställningen på kort och lång sikt.

Soliditet definieras här som eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Soliditeten anger den finansiella ställningen på lång sikt, vilket betyder att den visar vilken beredskap GR har att möta oförutsedda händelser, till exempel framtida resultatförändringar.

Likviditet definieras här som förhållandet mellan omsättningstillgångar (exklusive varulager) och kortfristiga skulder. Kassalikviditeten visar vilken beredskap som finns för att klara de löpande betalningarna.

Medlemskommunernas årsavgifter

Medlemskommunernas årsavgifter utgör cirka 18 procent av GR:s samlade intäkter 2022. Resterande del av omsättningen (82 procent) består av flera olika finansieringskällor, till exempel staten, EU, Västra Götalandsregionen samt medlemskommunerna genom samverkansavtal. GR:s verksamhet anpassas till erhållen finansiering.

Tabell 3. Årsavgiftens fördelning per kommun 2021–2022, (tkr)

KOMMUN	2021	2022
Ale	2 371	2 315
Alingsås	3 128	3 022
Göteborg	43 747	42 353
Härryda	2 868	2 778
Kungsbacka	6 374	6 169
Kungälv	3 499	3 418
Lerum	3 215	3 125
Lilla Edet	1 066	1 037
Mölnadal	5 238	5 078
Partille	2 967	2 870
Stenungsund	2 022	1 964
Tjörn	1 210	1 173
Öckerö	976	940
Summa	78 681	76 242

Tabell 2. Balansbudget 2021–2022, tkr.

BALANSBUDGET	21-12-31	22-12-31
TILLGÅNGAR		
A. Anläggningstillgångar	35 593	20 870
I. Immateriella anläggningstillgångar	5 727	1 336
II. Materiella anläggningstillgångar	10 775	804
III: Finansiella anläggningstillgångar	19 091	18 730
B. Bidrag till infrastruktur	-	-
C. Omsättningstillgångar	320 933	229 560
I. Förråd m.m.	38 409	18 393
II. Fordringar	92 539	45 622
III. Kortfristiga placeringar	-	-
IV. Kassa & Bank	189 985	165 545
S:A TILLGÅNGAR	356 526	250 430
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER		
A. Eget kapital	41 074	47 077
I. Årets resultat	- 4 500	750
II. Resultatutjämningsreserv		
III. Övrigt eget kapital	45 574	46 327
B. Avsättningar	-	-
C. Skulder	315 452	203 353
I. Långfristiga skulder	-	-
II. Kortfristiga skulder	315 452	203 353
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER	356 526	250 430
Soliditet	12,8%	18,8%
Likviditet (kassalikviditet)	89,6%	112,9%

Årsavgiften för 2022 baseras på befolkningens storlek den 31 december 2020. Enligt SCB:s statistik var antalet invånare i Göteborgsregionen detta datum 1 049 592, vilket är en ökning med 7 742 invånare jämfört med året innan.

GR:s årsavgift har under ett antal år legat still. Nivån på årsavgiften har inför år 2022 beslutats att sänkas från 75,52 kronor per invånare till 72,64 kronor per invånare. Befolkningsutvecklingen inom Göteborgsregionen påvisar en tillväxt på 0,7 procent jämfört med föregående år. Detta är dock nästan en halvering av de senaste årens befolkningstillväxt.

Organisationer som GR transfererar till

Av den totala årsavgiften till GR, som 2022 uppgår till 76 242 tkr, beräknas 36 procent (eller 26,28 kronor per kommuninvånare) att transfereras vidare till andra regionala organisationer.

Airport Region Conference (ARC) är en ideell förening. Medlemmarna är regioner, kommuner och andra offentliga organisationer i Europa som har en internationell flygplats i grannskapet. Uppdraget är att balansera de ekonomiska fördelarna med att ha en flygplats i regionen mot dess miljöpåverkan och livskvalitet för medborgarna. Från och med 2022 upphör bidraget till ARC.

Business Region Göteborg (BRG) är ett aktiebolag som är helägt av Göteborgs Stad. Uppdraget är att bidra till hög sysselsättning, investeringar och ett diversifierat näringsliv i Göteborgsregionens medlemskommuner. BRG och GR har sedan länge ett nära samarbete kring näringslivsutveckling som regleras i ett samverkansavtal.

GU Reväst är en enhet inom Handelshögskolan. Uppdraget är att, genom seminarier, konferenser och samtal, stärka banden mellan de olika aktörerna samt vara ett informationsforum och kontaktnät för regional forskning, både inom och utanför Västsverige. Bidraget till Reväst upphör från och med verksamhetsåret 2022.

Göteborg & Co är ett aktiebolag helägt av Göteborgs Stad. Göteborg & Co ska vara en, i internationell jämförelse, ledande samverkansplattform för destinationsutveckling. Samarbetet mellan Göteborg & Co och GR regleras i ett samverkansavtal som senast uppdaterades 2019.

Internationella skolan i Göteborgsregionen (ISGR) är ett aktiebolag som ägs helt av GR. Skolan startade 1997 i samverkan mellan de 13 medlemskommunerna, regionens näringsliv och universitet, eftersom det fanns ett stort behov av en internationell skola. Bidraget till ISGR upphör från och med år 2022.

Centre for Sustainable Urban Futures är ett internationellt forsknings- och kunskapscentrum som arbetar med hållbar stadsutveckling. Alla projekt som genomförs drivs tillsammans av praktiker och forskare. GR är en av åtta partnerorganisationer.

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation (Västkom) är en sammanslutning av kommunalförbunden i Västra Götaland. Uppdraget är att företräda och samordna kommunernas intressen på en regional nivå.

Västkuststiftelsen är en stiftelse vars huvudmän är Västra Götalandsregionen, Region Halland och GR. Uppdraget är att bevara och vårda den västsvenska naturen och stimulera friluftslivet.

Tabell 4. Transfereringar 2021–2022, (tkr)

ORGANISATION	2021	2022
ARC	33	-
BRG	20 000	20 000
GU Reväst	60	-
Göteborg & Co	1 100	1 100
ISGR	1 000	-
Urban Futures	400	400
Västkom	1 975	1 975
Västkuststiftelsen	3 988	4 108
Totalt	28 556	27 583

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.